

ע"פ 10004/03/16 - עודד המאירי נגד מדינת ישראל, מאיר ביטון, נגד, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

ע"פ 10004-03-16 המאירי נ' מ.י. פרקליטות מחוז הצפון-
פלילי 05 יולי 2016

כבוד השופט אשר קולה, אב"ד
כבוד השופטת יפעת שטרית
כבוד השופט סאב דבור

המערער
נגד
המשיבה
נגד
עודד המאירי
מדינת ישראל
מאיר ביטון
מדינת ישראל

נוכחים:

בשם מאיר ביטון - עו"ד שלמה אלכביר מטעם הסנגוריה הציבורית

בשם המערער - עוה"ד משה גלעד וקרן גרינוולד

בשם המשיבה - עו"ד מייסא

המערערים - בעצמם

פסק דין

ערעור על הכרעת הדין מיום 11.2.15 וגזר הדין מיום 20.1.16 של בית המשפט השלום בנצרת, (כב' השופט
ח. סבאג בת.פ. 1397/07

אשר קולה - אב"ד

מבוא

1. לפנינו שני ערעורים על פסק דינו של בית המשפט קמא (כב' השופט ח. סבאג) מיום 11.2.15 (הכרעת הדין) ומיום 20.1.16 (גזר הדין).

2. הערעור האחד הוא ערעורו של מר עודד המאירי, מי שהיה הנאשם מס' 1 בהליך קמא (להלן: "**המאירי**") וזה הוגש במסגרת ע"פ 10004-03-16 והערעור האחר הוא, ערעורו של מר מאיר ביטון, מי שהיה הנאשם מס' 2 בבית המשפט קמא (להלן: "**ביטון**") וזה הוגש במסגרת ע"פ 7476-03-16 (להלן יכוננו שניהם יחדיו: "**המערערים**").

3. ערעורו של המאירי, נסוב הן על הכרעת הדין והן על גזר הדין.

באשר להכרעת הדין, מערער המאירי על הרשעתו שניתנה בעקבות הודאתו, ומבקש להתיר לו לחזור בו מהודייתו זו וממילא לבטל הרשעתו על פי הכרעת הדין.

לחלופין, מוגש ערעורו של המאירי גם על חומרת העונש.

4. ערעורו של ביטון הינו אך ורק על חומרת העונש.

5. הדיון בערעורים אלו אוחד וזאת בהסכמת הצדדים.

ההליכים עד כה

6. נקדים ונאמר כבר עתה, כי זהו "גלגול שני" של ערעור, כשם שזהו גם "גלגול שני" של הכרעת דין.

7. ובמה דברים אמורים? תחילה, הוגש כנגד המאירי, ביטון ונאשם נוסף בשם ציון סבן (להלן: "**סבן**") כתב אישום וזאת במסגרת ת"פ 1397/07, אשר נדון אף הוא בבית משפט השלום בנצרת בפני כב' השופטת כ. רוטפלד-האפט.

8. במהלך ניהול התיק, הודיעו ב"כ הצדדים ביום 5.3.08, כי הושג הסדר טיעון בעניינם של המאירי וביטון, במסגרתו הודו שני המערערים בעובדות כתב האישום המתוקן.

בגין כך, הורשע המאירי בעבירות של קבלת שוחד, מרמה והפרת אמונים וזיקה פרטית, ואילו ביטון הורשע בעבירות של מתן שוחד (2 מקרים).

9. אחר הדברים האלו הגישו המאירי וביטון בקשה לכב' השופטת כ. רוטפלד-האפט לחזור בהם מהודייתם. בקשתם זו נדחתה.

על המאירי נגזרו העונשים הבאים;

א. 6 חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות.

ב. 8 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים לבל יעבור אחת העבירות בהן הורשע.

ג. קנס בסך 20,000 ₪.

על ביטון נגזרו העונשים הבאים;

א. 4 חודשי מאסר בפועל שירוצו בדרך של עבודות שירות.

ב. 6 חודשי מאסר על תנאי.

ג. קנס בסך 20,000 ₪.

10. ביטון והמאירי ערערו על פסק הדין הראשון ובמקביל הגישה המאשימה ערעור על קולת העונש.

11. ערעור זה הובא לפתחו של המותב הקודם של בית משפט זה, כב' השופטת א. הלמן (כתוארה אז) אב"ד, כב' השופט ש. אטרש והח"מ.

המותב דאז, קיבל את ערעורם של ביטון והמאירי על הכרעת דינם והתיר להם לחזור בהם מהודייתם.

12. משכך, הועבר ההליך בגלגולו השני, לפני כב' השופט ח. סבאג.

13. להשלמת התמונה אדרש לעוד שתי עובדות וכדלהלן;

א. סופו של יום וביום 11.2.15 ולאחר כ- 6 שנים מתחילת פתיחת ההליך השני, הגיעו (שוב) הצדדים להסדר טיעון במסגרתו תוקן כתב האישום באופן משמעותי (על כתב האישום המתוקן - להלן). המערערים הודו בעובדותיו וביום 20.1.16 נגזר דינם, וגם על כך להלן.

ב. עוד קודם לכן, הנאשם השלישי בתיק המקורי, סבן, הגיע להסדר טיעון עם המשיבה ובמסגרתו, ולאחר הודאתו, הורשע ונגזר דינו לתשלום קנס בסך של 4,000 ₪ וכן 6 חודשים של מאסר על תנאי, לבל יעבור על העבירה בה הורשע.

כתב האישום המתוקן

14. כאמור לעיל ולאחר שהסתיימה פרשת התביעה ואף העידו המאירי ו- 4 עדי הגנה מטעמו, הגיעו הצדדים לכלל הסדר טיעון לפיו, המערערים כאן, יחזרו בהם מכפירתם, יוגש כתב אישום מתוקן, שהמערערים יודו בעובדותיו ויורשעו על פיהן.

15. על פי עובדות הרקע לכתב האישום, היה המאירי עד לאפריל 1999 ובמשך שנים רבות, בעליה של חברת "שקד בתי עץ בע"מ" (להלן: "**חברת שקד**"), אשר עסקה בבניית מבנים מעץ ואף שימש כמנהלה. במקביל לכך, היה המאירי גם פעיל במפלגת הליכוד בצפת. במהלך אותה תקופה היה ביטון מנהלה ובעליה של חברת "סביוני כנען" אשר עסקה ביזמות ובניין. ביטון העסיק בחברתו זו את ציון סבן כעוזרו וכשלוחו במגעים מול הסוכנות היהודית לארץ ישראל.

16. מעובדות כתב האישום עולה, כי בין המערערים היתה קיימת חברות אישית רבת שנים ובמהלך השנים עסקו גם במיזמים משותפים בהם נטלו חלק כקבלנים ויזמים. במהלך המחצית השנייה של שנות ה-90, של המאה הקודמת, החלה נרקמת בין המערערים יוזמה להקמת פרויקט בניה גדול בשטח אדמה אשר נרכש על ידי ביטון בסמוך לעיר צפת (להלן: "**השטח**") ובמסגרת יוזמה זו, הוחלט כי מלאכת הקמת המבנים בשטח תבוצע על ידי חברת שקד ובמרוצת השנים, הגיש ביטון הצעות שונות למשרדי ממשלה להקים בשטח מוסדות שונים, אך נדחה.

17. **כפי העולה מעובדות האישום הראשון** - עובר לחודש 9/98 ומתוך מגמה לקדם את המאירי לעמדת השפעה בעיר צפת שיהיה בה כדי להיטיב עם ביטון, סייע ביטון להמאירי בקידום ענייניו הפוליטיים. בין היתר, דאג ביטון למפגש עם בנימין נתניהו, אותו הכיר ואשר כיהן אז כראש ממשלה, כדי להביא לבחירתו של המאירי למשרה ציבורית בעיר. בין המערערים סוכם, כי שאיפתם תהיה להצבתו של המאירי בתפקיד בעירייה המשפיע ומחליט בענייני תכנון ובניה בצפת.

18. בסיועו של ביטון, בחודש אפריל 1999, במסגרת הסכם בינו לבין נציג אחר מרשימת "הליכוד" בעיר צפת, מונה המאירי בחודש 9/98 לתפקיד סגן ראש עיריית צפת וממלא מקומו - עובד ציבור כהגדרתו - כאשר בסמכותו תחומי התשתיות והתיירות. כן סוכם, כי כעבור שנה ימונה המאירי לראש העיר. עם היבחרו של המאירי לתפקיד סגן ראש העיר, ועל מנת להציג מצג שווא לפיו חדל מלעסוק בעסקי בניה, הוקמה חברה חדשה במקום חברת שקד בשם "**בנייה מתקדמת - ש.ק.ד. מילניום בע"מ**" (להלן: "**ש.ק.ד.**") והועבר הניהול בה, באופן פורמאלי, לידי אחיו של המאירי, מר שלומי המאירי, וזאת למראית עין בלבד, כשבפועל המשיך המאירי בניהול חברת ש.ק.ד. גם בעת שכיהן כסגן ראש עיריית צפת ושלט בנעשה בחברה ממשרדו בעירייה והיה, למעשה, בעליה של חברה זו.

19. המאירי, המשיך בקידום ענייניהם המשותפים שלו ושל ביטון גם בתפקידו כסגן ראש העיר. בתוך כך, שלח המאירי, לבקשת ביטון, מכתבים לגורמי ממשל שונים שבהם הוא ממליץ על הקמת מבנים שונים על השטח ומצביע על התאמתו של השטח לאותה מטרה, זאת מבלי לחשוף את עניינו האישי בזה.

בשנת 2000, בתקופה בה הגיעו ארצה עולים רבים מאתיופיה, פנה ביטון לסוכנות היהודית והציע לאכלס את העולים במבנים קיימים בשטח ולהוסיף עליהם כמאה יחידות נוספות. בתקופה זו נקלעה חברת ש.ק.ד. לקשיים כלכליים וסבלה מחוסר עבודה.

בחודש מרץ 2001 מונה המאירי לראש עיריית צפת - עובד ציבור כהגדרתו בחוק- ובמסגרת תפקידו זה כיהן כיו"ר הוועדה לתכנון ולבנייה של עיריית צפת. בתפקידו כראש עיר, נתן המאירי את תמיכתו המלאה לפרויקט וזאת מבלי לחשוף את עניינו האישי בקבלתו ואת הרווח העצום שיצמח לו מכך. במהלך תקופה זו, הפעיל לחץ על גורמי הממשל והסוכנות הרלוונטיים לאשר את הקמת הפרויקט והוא אף הגיע לשטח הנזכר עת נערכו בו סיורים של בעלי תפקידים בסוכנות ובמשרד הקליטה וניצל את מעמדו כראש עיר לקידום הפרויקט.

20. בתאריך 28.02.02 נחתם חוזה בין הסוכנות היהודית לבין חברת "סביוני כנען", לפיו יסופקו על ידי חברת סביוני כנען 280 יחידות דיור, תוך כששה שבועות מיום החתימה. סוכם, כי מבנים אלה יושכרו לטובת שיכון העולים תמורת למעלה מ- 30 מיליון ש"ח, בערכם דאז, שישולמו במהלך 5 שנים.

21. חברת ש.ק.ד., בניהולו השוטף של ביטון, החלה בבניית יחידות הדיור מעץ בשטח וביטון שילם את כל הוצאות חברת ש.ק.ד. במהלך תקופת הבניה, לרבות חשבונות, שכירות של מבנה החברה, טיפולים בכלי רכב, הוצאות דלק, מיסים ושכרם של כל עובדי החברה. במסגרת הפרויקט, נזקק ביטון להיתרי בנייה מהירים מהוועדה, כדי לעמוד בלוח הזמנים הקצר שהוכתב לו והמאירי טיפל בבקשות בעצמו, כיו"ר רשות הרישוי של הוועדה, ואישרן - זאת על אף שלא היתה לו סמכות לדון בהן במסגרת זו ועל אף שלא היה מקום לאשרן כלל.

המאירי, כיו"ר רשות הרישוי ובתפקידו זה, נתן היתרי בניה לפרויקט בניגוד לחוק, לאור היעדרה של תכנית מפורטת בהתאם לסעיף 69 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה - 1965. כמו כן, נתן היתרי בניה לפרויקט בניגוד לחוק, ללא תכנית מפורטת, כאמור, על אף שחובה עליו היה לפנות לוועדה המחוזית לתכנון ובניה כדי לבקש פטור מתכנית שכזו; נתן היתרי בניה לפרויקט בניגוד לחוק לאור העובדה כי לא ננקטו הליכים מתאימים לאישור "שימוש חורג" בקרקע, כהגדרתו בחוק התכנון והבניה; נתן היתרי בניה לפרויקט בניגוד לחוק וללא סמכות, לאור העובדה, כי חלק מן היחידות תוכננו להיבנות בחריגה מקו בניין והוא אישר החלפת שטחים, בניגוד לחוק, לטובת הפרויקט בהיעדרה של תכנית מתאימה וללא אישורה.

22. כפי העולה **מעובדות האישום השני**, בתקופה הרלוונטית לאישום הראשון, שימש איתן מילנר כמנהל החטיבה ללוגיסטיקה בסוכנות היהודית לא"י וכאחראי על חתימת החוזים מול הקבלנים המשכנים וכן על ביצוע החוזים עימם, כשחגית סייג שימשה כמנהלת לשכתו. בתקופה הרלוונטית, היו השניים עובדי ציבור כהגדרתם בחוק.

במסגרת ניסיונות ביטון לזכות בפרויקט המוזכר, באישום הראשון, התדפקו ביטון וסבן, אשר סייע לו במגעים מול גורמים שונים, ושימש כשלוחו, על דלתות הסוכנות היהודית בניסיון לשכנעם לבחור ב"הר כנען" כאתר מתאים להשכנת העולים. לאחר שצלחו מעשי השכנוע, נחתם חוזה בין הסוכנות ובין חברת סביוני כנען בתאריך

28/2/2002 והיא נאלצה לעמוד בתנאי החוזה בפרק הזמן הקצר שעמד לרשותה.

23. במהלך תקופות אלו, לפני חתימת החוזה ולאחריה, שיחד ביטון, בין בעצמו ובין באמצעות סבן, את מילנר וחגית, במתן מתנות כספיות וטובות הנאה שונות ובעשותו כן, ביקש ביטון לזכות, תחילה, בחוזה המבוקש ולאחר מכן ליהנות מגישה סלחנית ממילנר, ובהקלות של ממש בביצוע הפרויקט. כן ציפה ביטון, כי חגית תשמש "אשת קשר" בינו לבין מילנר אשר דרכה יקבל מידע אודות התקדמות במשא ומתן לקראת חתימת החוזה וכן אודות תוכן של ישיבות שהתקיימו בנוגע לפרויקט.

24. עובר לתאריך 28/2/2002, הזמין ביטון את חגית לביקור בצפון וסבן הזמין מקום לינה עבור חגית וחברתה אשר באה עמה, במלון "ספא כנען". ביטון מימן זאת מכיסו ושלח מונית לאסוף את שתי הנשים מתל-אביב, הסיען לצפת וכן דאג להסעה עבורן חזרה לביתן.

במהלך שהותן בצפון, ארגן ביטון פגישה עם חגית וחברתה בבית קפה בעיר. שם נפגשו השלושה והמאירי הצטרף אליהם. המאירי הוצג בפני שתי הנשים וחגית הוצגה בפני המאירי כמזכירתו של מילנר. למחרת היום, ארגן ביטון עבור חגית וחברתה טיול בין קברי הצדיקים עם רכב צמוד ונהג. בצהרי היום התקשר ביטון לנהג והזמין את שתי הנשים לארוחת צהריים בביתו. למחרת, בשבת, שוב סעדו הנשים על שולחנו של ביטון ואף דחו הזמנה לארוחה נוספת בביתו. במוצאי שבת הסיע ביטון את חגית וחברתה לבית רב בנהריה וביקש עבורה, כי הרב יברך אותה. במהלך שהותן של חגית וחברתה בצפת כמתואר בעובדות לעיל, הזמין אותן ביטון לארוחת צהרים ושילם בגינה.

25. בתחילת שנת 2002, במועד מדויק שאינו ידוע למאשימה, העניק ביטון לחגית במתנה זוג עגילים וחליפת טרנינג. בחודש אוגוסט, נזקקה חגית להלוואה כספית ובהכירה את ביטון כבעל אמצעים, ביקשה חגית ממנו, כי ילווה לה סכום כסף והלה נעתר לבקשתה, והעניק לה בתאריך 2/8/2002 סכום של 10,000 ₪ ללא כוונה לקבלו חזרה.

26. בתקופה הרלוונטית, במועד מדויק שאינו ידוע למאשימה, לאחר שמילנר הביע רצונו לבלות בצפון הארץ, הזמין ציון סבן עבורו מקום בצימר "אירנה האוס" שבראש פינה ומילנר הגיע עם משפחתו להתארח והם הוזמנו לביתו של ביטון לארוחת שבת.

בהזדמנות נוספת, ביקש מילנר מציון סבן כי יזמין עבורו ועבור אשתו חדר לאירוח ובחודש 9/2002 הזמין ציון סבן חדר במלון "רימונים" שבצפת ואף שילם חלק מעלות השהייה.

בחודש פברואר 2001 ציון סבן הזמין עבור מילנר מספר חדרים בבית המלון "מצפה הימים" בראש פינה וציון סבן אף שילם 3,000 ₪ מעלות השהייה של פמלייתו של מילנר במלון.

הכרעת הדין בבית המשפט קמא

27. בעקבות הודאת המערערים בעובדות כתב האישום המתוקן, הורשע המאירי בעבירות של;

מרמה והפרת אמונים - עבירה לפי סעיף 284 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**");

קבלת דבר במרמה - עבירה לפי סעיף 415 רישא לחוק העונשין.

זיקה פרטית - עבירה לפי סעיף 278 לחוק העונשין.

ביטון הורשע בעבירות של;

קבלת דבר במרמה - עבירה לפי סעיף 415 רישא לחוק העונשין.

ניסיון לקבל דבר במרמה - עבירה לפי סעיף 415 רישא לחוק העונשין יחד עם סעיף 25 לחוק העונשין.

גזר הדין בבית המשפט קמא

28. בית המשפט קמא, בגזר דין מפורט ומנומק, התייחס לחומרה הרבה שבמעשי המערערים, לפגיעה החמורה באמון הציבור, הבאה לידי ביטוי בעבירות אלו ולנסיבות הכוללות של ביצוע מעשי העבירה.

בהינתן כל זאת קבע בית המשפט קמא את מתחם הענישה כדלהלן;

בגין האישום המיוחס להמאירי, הרף התחתון של המתחם, מאסר קצר לתקופה שניתן לרצותה בדרך של עבודות שירות ואילו הרף העליון יעמוד על 18 חודשי מאסר.

בגין האישום המיוחס לביטון באישום הראשון: הרף התחתון של המתחם, מאסר קצר לתקופה שניתן לרצותו בדרך של עבודות שירות ואילו הרף העליון יעמוד על 12 חודשי מאסר.

בגין האישום המיוחס לביטון באישום השני: הרף התחתון של המתחם, מאסר קצר לתקופה שניתן לרצותו בדרך של עבודות שירות ואילו הרף העליון יעמוד על 9 חודשי מאסר.

29. לאחר קביעת המתחמים ההולמים ובהתייחסו לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, גזר בית המשפט קמא את העונשים הבאים;

המאירי;

8 חודשי מאסר בפועל.

קנס בסך של 150,000 ₪ או 50 ימי מאסר תמורתו (10 תשלומים).

מאסר על תנאי של 10 חודשים למשך 3 שנים שלא יעבור על אחת מהעבירות בהן הורשע.

ביטון;

מאסר בפועל של 5 חודשים אשר ירוצה בעבודות שירות.

קנס בסך של 150,000 ₪ או 50 ימי מאסר תמורתו (10 תשלומים).

מאסר על תנאי של 8 חודשים למשך 3 שנים שלא יעבור על אחת מהעבירות בהן הורשע.

טיעוני הצדדים - ע"פ 10004-03-16

30. המאירי, כך בערעורו וכמפורט לעיל, מבקש לאפשר לו לחזור בו מהודייתו וממילא לזכות אותו מהרשעתו.

31. בתמצית ניתן להאמר, כי שני ראשים לה, לטענת המאירי, בעניין חזרתו מהודייה.

הראש האחד - לחץ בלתי הוגן שהופעל עליו על ידי השופט קמא, ועל ידי פרקליטו. לחץ שגרם לו להודות במה שלא עשה.

הראש האחר - המאירי למעשה לא הודה כלל, או למצער חזר בו מהודאתו, כך בדבריו בטיעונים לעונש וכפי שטען בפניו בא כוחו, "הוא (הכוונה להמאירי - א' ק') **אמר לשופט שהוא זכאי ...**" (עמ' 1 שורה 17 לפרוטוקול שבפניו מיום 24.5.16).

במסגרת ראש זה, טוען ב"כ של המאירי, כי המאירי למעשה לא הבין במה הודה, או כדבריו בסעיף 24 לנימוקי הערעור "**המערער הבין בעיקר את השינויים בעבירות שיוחסו לו, מבלי ש"צלל" לנבכי עובדות כתב האישום המתוקן וכן הופתע לגלות כי עובדות רבות בכתב האישום המקורי נותרו בעיין ...**".

32. וביתר הרחבה - הראש האחד, שהוא הראש הראשון, כך לטענת הסנגור בטיעוניו בעל-פה (ולא כך הוא בהודעת הערעור הכתובה) ולפיו, הנאשם חזר בו מהודאתו.

לעניין זה מפנה ב"כ המאירי, לדבריו בפני בית המשפט קמא, בסיום הטיעונים לעונש, שם, בין היתר, אמר המערער, " **... אני חושב שאני זכאי ... התעייפתי, הודיתי על משהו שאני לא יודע, אך אוכל לישון ...**".

33. לטענתו של בא כח המערער, שומה היה על השופט קמא, בשלב זה, לפנות להמאירי, ולבדוק אם הודאתו, הודאת אמת הייתה.

לטענת ב"כ המערער, אם שעה שנאשם שמודה בפני בית המשפט חוזר בו בפני קצין המבחן, אליו הוא מופנה, שומה על בית המשפט לבחון מדוע בפני שרות המבחן לא הודה הנאשם במיוחס לו, הרי שמכח קל וחומר, שעה שבפני השופט עצמו חוזר בו המערער בעת טיעונו לעונש מהודייתו, ששומה על השופט לברר את טיב הודאתו ואם אכן עדיין המאירי דבק בה.

לעניין זה הפנה ב"כ המערער לע"פ 6952/10 **עליג'ן בשימוב נ' מדינת ישראל** (להלן - "**עניין בשימוב**"), שם התקבל ערעורו של המערער, אשר הודה בבית המשפט קמא, חזר בו לכאורה בפני שרות המבחן, ובמסגרת הערעור שהגיש, קיבל בית המשפט את עמדתו והתיר לו לחזור בו מהודייתו, בין השאר, על שום שהשופט קמא שם, לא בדק עם המערער שם, את פשר הסתירה שבין הודאת הנאשם בפניו לבין דבריו בפני שרות המבחן.

34. עוד הפנה ב"כ המערער לע"פ 6349/11 **גנס שניידר (נשימוב) נ' מדינת ישראל** (להלן - "**עניין שניידר**"), שם ביקש המערער, לחזור בו מהודאתו, בבית המשפט המחוזי, **בטרם** נשמעו הטיעונים לעונש בית המשפט המחוזי שם, לא התיר לו לעשות כן. ערעורו בנקודה זו התקבל, בין השאר, גם על בסיס העובדה, שדבריו של המערער בפני שרות המבחן, סתרו את הודאתו, ולמרות זאת בית המשפט המחוזי נמנע מלברר פשרה של סתירה זו.

35. פסק דין נוסף אליו הופנינו על ידי סנגורו המלומד של המאירי, הינו ע"פ 10478/09 **פלוני נ' מדינת ישראל** (להלן - "**עניין פלוני**"), שם קבע כב' השופט א. רובינשטיין, כי "**במקרים בהם הייתה חזרה מהודיה ב"סיבוב הראשון" והנאשם שב ומבקש להודות, על בית המשפט להתייחס בחשדנות להודייה הנוספת ולבחון אותה בזכוכית מגדלת**".

בענייננו, לטענת הסנגור, כך הוא מקל וחומר, שעה ש"מדבריו האחרונים" של המאירי, ניתן היה להבין שלמעשה לא הודה באופן מלא, והוא חוזר בו מהודאתו.

36. הראש האחר לעניין החזרה מהודייה, הינו בטענות הלחץ "החיצוני" שהופעל על המאירי.

לטענת המאירי, במהלך בירור המשפט, וכבר בתחילתו, נהג כב' השופט קמא, לזמן ללשכתו את עורכי הדין וכשהם נוכחים לבדם בלשכה, ניסה "ללחוץ" עליהם להגיע להסדר טיעון.

גם בישיבות מאוחרות יותר, כך לטענת ב"כ המאירי, ביקש כב' השופט קמא, כי עורכי הדין ישארו לבדם באולם ושוב ניסה "ללחוץ" עליהם, תוך השמעת "רמזים עבים", כך כלשון הודעת הערעור, כי במידה ויסקימו ביטון והמאירי להסדר הטיעון, ייגזר עליהם עונש קל, ולעומת זאת, אם לא יגיעו להסדר טיעון, עונשם יהיה חמור יותר.

עוד מוסיף ב"כ המאירי וטוען, כי בשלבים יותר מאוחרים של המשפט ובנוכחות ביטון והמאירי, שב וניסה כב' השופט קמא ללחוץ על הצדדים, תוך פיזור אותם "רמזים".

עוד לטענת ב"כ המאירי, השמיע כב' השופט קמא, אמירות שונות ולפיהן, "איזה עונש כבר אפשר לתת אחרי 15 שנים על התיק הזה".

37. המאירי, כך לטענת בא כוחו, עמד בכל הלחצים האלו, ואף לא נעתר לעצת פרקליטו דאז, להודות במה שלא עשה ודבק בעמדתו, כי יצליח להוציא צידקתו לאור.

38. למרות הכל, כך לטענת בא כוחו של המערער, בשלבים הסופיים של המשפט ולאחר שהמשיבה הסכימה לוותר על עבירת השוחד, הסכים המאירי ללחציו של בא כוחו ולהודות במיוחס לו, תוך שהיה משוכנע, נוכח "רמזיו" של השופט, שעונשו יהיה קל אם יודה במסגרת הסדר הטיעון ולעומת זאת, אם לא יודה, עונשו יהיה חמור פי כמה.

39. לתימוכין בטענתו, מפנה בא כוחו של המאירי לתצהירו של המאירי, לתצהירו של ביטון ולמכתבו של עוה"ד א. פלדמן, סנגורו הקודם של המאירי.

40. ב"כ המאירי הפנה למספר פסקי דין, בהם מתח בית המשפט העליון ביקורת על הערכאות דלמטה, אשר אפשרו כניסת ב"כ צדדים ללשכה ולמעורבות השופטים בהשגת הסדרי טיעון, להלן ובמידת הצורך, אדרש להם.

41. לחלופין ובאשר לגזר הדין טוען ב"כ המאירי, כי שגה בית המשפט קמא שעה שלא נתן דעתו לשיהוי הבלתי מוצדק שבהגשת כתב האישום, כמו גם להתמשכות ההליכים בתיק זה, אשר נמשכו, סופו של יום, 15 שנה (!)

לטענת הסנגור המלומד, את הדחיות הרבות במהלך שמיעת המשפט אין לזקוף לחובתו של המאירי, אלא אך ורק לבית המשפט, אשר איפשר דחיות רבות מספור, ובכך גרם לעינוי דין בלתי סביר להמאירי. לעניין זה ולטיעוניו בעל-פה, צירף ב"כ המאירי, טבלה המעידה על כך.

42. עוד בעניין זה, טוען הסנגור המלומד, שאין לזקוף לחובת המאירי את חזרתו מהודייה "בגלגול" הקודם ואת הערעור שהוגש על כך, שכן, סופו של יום, פסקה ערכאת הערעור דאז, שהמאירי צדק.

43. עוד טוען ב"כ המאירי, כי בית המשפט קמא, לא נתן את המשקל הראוי, לגילו של המאירי, לפגיעה בתפקודו הציבורי ולעובדת היותו של המאירי אדם חיובי ונורמטיבי הפועל רבות בהתנדבות.

44. באשר לנסיבות לחומרה אותן מצא כב' השופט קמא, בקביעת הנזק החומרי שנגרם ל"נפגעי" העבירה, כביכול, כמו גם באשר לקביעתו, כי המאירי, כמו גם ביטון "גרפו לכיסם רווחים אישיים עצומים ... הרי, שלטענת הסנגור המלומד, עובדות אלו לא הוכחו, ובכך סטה בית המשפט קמא מהמסגרת העובדתית עליה הוסכם במסגרת כתב האישום המתוקן.

45. טענה נוספת בפי הסנגור המלומד הינה, כי העונש אשר הושת סופו של יום, חמור מזה שהושת בפסק הדין הראשון, למרות שבכתב האישום המתוקן הושמטה עבירת השוחד, בה הורשע המאירי בפסק הדין הראשון.

46. עוד טען ב"כ המאירי, כי גם אחידות הענישה מחייבת הפחתה משמעותית בעונשו של המאירי, שכן ביטון הורשע בשני כתבי אישום שונים ומהמתחמים אותם קבע בית המשפט קמא לעניין האישומים המיוחסים לביטון, עולה, כי גזר דינו צריך היה להיות חמור יותר מזה של המאירי.

טיעוני המערער ב- 7476-03-16

47. בערעור זה וכזכור, המערער הינו ביטון. ביטון אינו מערער על הכרעת הדין, אלא על גזר הדין בלבד.

עם זאת גם בא כוחו, טען כי אכן הופעלו על המערערים לחץ בבית המשפט קמא, כמו גם שהיו "רמיזות" של השופט, כי על שני המערערים יושת עונש קל.

48. לטענתו של ביטון, העונש אשר הושת עליו חמור ומצדיק התערבות של ערכאת הערעור.

49. גם בא כוחו של ביטון, טוען בעיקר להתמשכות ההליכים בתיק ולעינוי הדין אשר נגרם לביטון.

50. עוד טוען ביטון, כי בניגוד לאמור בגזר הדין, הרי שמעשיו לא רק שלא פגעו בערך החברתי המוגן, אלא אף תרמו לו, שכן הפרויקט אותו יזמו ביטון והמאירי תרם רבות לקליטתם של עולים חדשים מאתיופיה.

51. עוד טוען בא כוחו של ביטון, כך ביחס לאישום הראשון, כי לביטון באופן אישי לא הייתה כל השפעה על קבלת היתרי הבניה ולא הובאה כל ראיה שביטון פעל שלא כדין בכל הקשור לקבלת היתרי הבניה.

היתרים אלו ניתנו כדין על ידי הוועדה לתכנון ובניה בעיר צפת, והם אושרו ונחתמו על ידי מהנדס העיר.

העובדה כי נגד מהנדס העיר לא ננקטו הליכים כלשהם מהווה ראיה, שאכן ההיתרים הוצאו כדין.

52. באשר לעובדות האישום השני, טוען ביטון, כי כל מעשיו נעשו אך ורק מטוב לבו ושגה בית המשפט

קמא, כך כטענתו של ביטון, שעה שקבע כי קיימת "חומרה רבה" במעשיו של ביטון.

ב"כ כוחו של ביטון מוסיף וטוען, כי יש בעובדה שאותם עובדי ציבור, אשר קיבלו מביטון טובת הנאה, לא הועמדו לדין, כדי לחזק טיעונו זה של ביטון.

53. באשר לקביעתו של בית המשפט קמא, בדבר הנזק שנגרם לסוכנות היהודית, או לקבלנים פוטנציאליים, הרי שנזק זה כלל לא הוכח.

כך גם באשר לקביעת בית המשפט קמא, בדבר הנזק "רחב ההיקף" שנגרם וזאת שעה שנזק זה כלל לא הוכח, ובוודאי שלא הוכח נזק "רחב היקף ...".

54. קביעה שגויה נוספת, כך לטענתו של ביטון, מצויה בקביעת בית המשפט קמא, כי ביטון גרף לכיסו "רווחים עצומים", אלא שקביעה זו כלל לא הוכחה.

55. עוד טוען ביטון, כי בכל הקשור לניהול ההליך בעניינו שלו, הסכים בא כוחו, כבר בתחילת ההליך, להגשת כל החומר בעניינו ומשכך, אין לזקוף לחובתו את ניהול המשפט.

56. גם בא כוחו של ביטון חוזר על טענת המאירי ולפיה, ההודאה ניתנה רק בעקבות לחציו של השופט קמא, ובעקבות הבנתו של ביטון, כי עקב הודאתו יושת עליו עונש קל.

57. בטיעונו בעל-פה הוסיף וטען בא כוחו של ביטון, גם לאחידות הענישה שכן, לטעמו, סבן הודה והורשע בעבירת שוחד ואף על פי כן, עונשו נגזר למאסר על תנאי וקנס בלבד.

58. עוד מלין ביטון על גובה הקנס אשר הושת עליו, 150,000 ₪, וזאת ללא שכלל נבדקה יכולתו הכלכלית לעמוד בקנס זה.

טיעוני המשיבה בשני התיקים

59. לעניין הבקשה לחזרה מהודייה טוענת ב"כ המשיבה, כי לא מקרה הוא שעו"ד פלדמן, במכתבו (ולא בתצהירו) לא התייחס לכך, כשם שלא מקרי הוא שהסנגוריה הציבורית לא התירה לבא כוחו של ביטון להגיש ערעור, גם בשאלת החזרה מהודייה.

60. עוד לטענתה, תוך הפניה לדבריו של המאירי במועד הטיעונים לעונש, הרי שלא הייתה בהם חזרה מהודייה ועובדה היא, שלא השופט ולא התביעה, אף לא עוה"ד פלדמן שנכח באולם, סברו כי אכן

מדובר בחזרה מהודייה.

לטענתה, חזרה מהודייה, צריכה להיות מפורשת ולא במשתמע.

לעניין זה מפנה ב"כ המשיבה לעניין שניידר, שהוזכר בטיעוניו של ב"כ המאירי.

61. ב"כ המשיבה מבקשת לקרוא את דבריו של המאירי, כך בטיעוניו בבית המשפט קמא, על רקע העובדה שזוכה מעבירת השוחד ומעבירה זו, אכן זוכה.

אכן, כדבריו, עמד המאירי על תרומתו לעיר צפת ולתושביה ובשל כך הגדיר עצמו כאדם חיובי, ואולם, בין הרגשתו שלו לבין הרשתתו, אין ולא כלום.

62. מוסיפה וטוענת ב"כ המשיבה, כי בסך הכל מדובר בעניין שבכדאיות ההודייה, דהיינו, לו עונשו של המאירי, היה מסתכם בעבודות שירות, כלל לא היה מוגש ערעור על ההרשעה.

משכך, לטענתה, לא עומד המאירי במבחנים הנוקשים שנקבעו בפסיקה לעניין חזרה מהודייה, בוודאי שלא לאחר גזר הדין.

63. באשר לפסקי הדין אליהם הפנה הסנגור המלומד, טוענת ב"כ המשיבה, כי באחד מהם, הייתה בעיית הבנה של ממש, לרבות הבנת השפה של הנאשם, שהודה שם ובאחר, מדובר היה במי "שלקח" על עצמו עבירות של אחר, ולכך בית המשפט שם לא יכול היה לתת יד.

64. באשר לטענה בדבר חוסר הבנתו של המאירי את עובדות כתב האישום המתוקן, כביכול, הרי שלטענת ב"כ המשיבה, המאירי היה מעורה היטב בטיטות שהועברו בין הצדדים עובר להגשת כתב האישום המתוקן, ובבוקרו של דיון ולבקשת המאירי, נעשו תיקונים בכתב יד בעובדות כתב האישום המתוקן. כיצד, אפוא, יכול המאירי לטעון שלא הבין?

65. זאת ועוד, לאחר שהוגש כתב האישום המתוקן, וכאמור כולל התיקונים שביקש המאירי, טענה התביעה לעונש, וכבר אז היה ברור להמאירי, שהתביעה מבקשת מאסר בפועל!

ב"כ של המאירי והמאירי עצמו, לא טענו לעונש באותו מועד וביקשו שהות להתכונן לטיעוניהם. חרף זאת, ובשום שלב, לא ביקש המאירי ולא ביקש בא כוחו דאז, לחזור בו מהודאתו.

סופו של יום, כך לטענת המשיבה, המאירי החליט לקחת סיכון ולהודות במה שעשה, ורק משהבין שהסיכון לא השתלם, דהיינו, העונש היה חמור, לטעמו, החליט במסגרת הערעור לבקש לחזור בו מהודאתו.

66. באשר לחוסר הרצון החופשי כביכול, טוענת המשיבה, כי המאירי ניהל משפט במשך שנים רבות תוך שהוא עומד על דעתו שלא להודות, ורק שעה שהתביעה הסכימה למחוק את עבירת השוחד, שזו הייתה דרישת המאירי וסנגורו מלכתחילה, בחר המאירי להודות.

לעניין "הלחץ" שהופעל, רמזי השופט והכניסות ללשכתו, טוענת ב"כ המשיבה, כמי שהייתה נוכחת בכל הדיונים, שאכן ב"תחילת הדרך", היו תופעות אלו, שאז ביקש השופט קמא לברר האם יש מקום שהצדדים ידברו ביניהם. לטענתה, לאורך כל הדרך, אם היה לחץ, הרי שזה הופעל רק לכיוונה של התביעה שתחזור בה מעבירת השוחד ושעה שזו הסכימה, מיד הודה המאירי, שכן וכאמור, זו הייתה בקשתו מלכתחילה!

67. עוד לטענת המשיבה, השופט קמא, לא היה מעורב בהסדר הטיעון, ובשום שלב לא רמז לעונש מקל. לטענתה, מדובר בתמרון פסול שנעשה על ידי המאירי.

68. לעניין העונש, טוענת ב"כ המשיבה, כי מדובר בעונש מתון ומידתי, אשר שיקלל את חלוף הזמן ורק בגין כך הוטל עונש מתון של 8 חודשי מאסר.

עוד לעניין זה טוענת ב"כ המשיבה, כי שיקול "חלוף הזמן" הוא שיקול רק בתוך המתחם ולא בקביעתו. באשר לשיקולי ההרתעה, הרי שאלה קיימים ושיקול זה רלוונטי לתושבי העיר צפת, כשם שכך היה בעבר.

69. לעניין הטענה, כי הרווח הכלכלי לא הוכח, הרי שעניין זה הוזכר בכתב האישום המתוקן, שבעובדותיו הודה, כאמור, המאירי.

70. עוד טענה המשיבה, כי בניגוד לטענת הסנגורים המלומדים, בית המשפט קמא לא שגה כאשר לקח בחשבון שיקוליו גם את עברם הפלילי, הגם שמדובר בעבר ישן ולא מכביד.

71. ב"כ המשיבה מפנה לקביעות בדבר הערך החברתי אשר נפגע, ופגיעה זו היא אינהרנטית לעבירות המרמה והפרת האמונים. מה גם שלטענתה מדובר ברף הגבוה של עבירה זו.

לעניין העונש שהושת, מבקשת ב"כ המשיבה להפנות לעניין לחיאני, שהורשע רק בעבירה של הפרת אמונים ואף על פי כן, העמיד בית המשפט העליון את עונשו על 8 חודשי מאסר בפועל, ואילו בענייננו, לבד מהעבירה של הפרת אמונים, הורשע המאירי גם בעבירות של קבלת דבר במרמה וניגוד ענינים.

72. באשר להפניית ב"כ המאירי, לעונש שנגזר "בגלגול" הראשון על המאירי, 6 חודשי עבודות שירות בלבד, הגם שאז הורשע המאירי גם בעבירת השוחד, הרי שמדובר, כך לטענתה, בגזר דין שבוטל, ולכן

לא ניתן כלל להפנות אליו.

73. באשר להשוואה לעניין סבן, הרי שעניינו היה קל בהרבה והנמקת בית המשפט קמא, בדבר "התהום הפעורה" בינו לבין המערערים, נכונה.

דין והכרעה

החזרה מהודייה - המסגרת הנורמטיבית

74. סעיף 153 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982 (להלן: "חוק סדר הדין הפלילי") קובע כדלקמן:

"(א) הודה הנאשם בעובדה, אם בהודיה שבכתב לפני המשפט ואם במהלך המשפט, רשאי הוא בכל שלב של המשפט לחזור בו מן ההודיה, כולה או מקצתה, אם הרשה זאת בית המשפט מנימוקים מיוחדים שיירשמו.
(ב) התיר בית המשפט לנאשם לחזור בו מהודייתו אחרי הכרעת הדין, יבטל בית המשפט את הכרעת הדין במידה שיסודה בהודיית הנאשם ויחדש את הדיון אם הדבר מתחייב מן הנסיבות".

75. הפסיקה עסקה רבות בפרשנות המילים "מנימוקים מיוחדים שיירשמו" וראה, דרך משל, עניין שניידר שהוזכר לעיל וכדלהלן;

"שאלת פרשנותה של התיבה "מנימוקים מיוחדים שיירשמו" נותרה עמומה במקצת, אך נראה כי ההלכה המקובלת היא זו שנקבעה על ידי חברי, הנשיא (כתוארו היום) א' גרוניס ב-ע"פ 5561/03 מדינת ישראל נ' פלוני, פ"ד נח(4) 145, 152 (2004) (להלן: עניין פלוני 5561/03). הלכה זו צוטטה בהסכמה, בין היתר, ב-ע"פ 3991/04 רגבי נ' מדינת ישראל (02.05.2005) (להלן: עניין רגבי) וב-ע"פ 2094/11 בן עמי נ' מדינת ישראל (11.10.2011) (להלן: עניין בן עמי)). בעניין פלוני 5561/03 הנ"ל נקבע כדלקמן: "סעיף 153(א) לחוק סדר הדין הפלילי קובע, כי נאשם רשאי לחזור בו מהודיה שמסר במהלך המשפט אם הרשה זאת בית המשפט "מנימוקים מיוחדים שיירשמו". בפסיקתו של בית משפט זה נדונה השאלה, מהם אותם נימוקים מיוחדים המצדיקים מתן היתר לחזרה מהודיה. לא נקבעו מסמרות בעניין זה. ככלל, נפסק כי היתר כאמור יהא מוצדק רק בנסיבות חריגות. אלו מתקיימות, למשל, כאשר מתוך מכלול הנסיבות מתעורר חשש ממשי שהנאשם הודה באשמה בניגוד לרצונו החופשי, או תוך שהוא אינו מבין את משמעות הודייתו (ע"פ 945/85 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד מא(2) 572, 579 (1987) (להלן - עניין

פלוגי); ע"פ 1958/98 פלוגי נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(1) 577, 621 (2002); ע"פ 763/03 שמואל נ' מדינת ישראל (14.04.2003); י' קדמי על סדר הדין בפלילים (חלק שני, תשס"ג) 996-1002. גישה המקלה יותר עם הנאשם הובעה על ידי השופטים א' גולדברג ו-ש' נתניהו, בניגוד לעמדתו החולקת של השופט ת' אור, בגדרו של ע"פ 3754/91 מדינת ישראל נ' סמחאת, פ"ד מה(5) 798 (1991) (להלן - עניין סמחאת). לפי גישת הרוב אין להכביד על נאשם, שרצונו לחזור בו מההודיה אינו נובע מתוך תכסיס פסול אלא מטעם ענייני וכן. די בכך שהנאשם סובר כי טעה בשיקוליו בעת שהודה, ומטרתו היחידה היא כי תינתן לו ההזדמנות להוכיח את חפותו, בכדי שיותר לו לחזור בו מן ההודיה (עניין סמחאת, עמ' 802-803). יש לציין כי בפסקי הדין שנזכרו לעיל, אשר החילו את הגישה המחמירה, דובר בנאשמים אשר ביקשו לראשונה לחזור בהם מהודיותיהם במסגרת הערעור, לאחר שהערכאה הדיונית גזרה את דינם. אכן, יש טעם רב בכך שרק בנסיבות נדירות יותר לנאשם לחזור בו מהסדר טיעון לאחר גזירת דינו, שאם לא כן הסכמתם של נאשמים להסדרי טיעון תהא למעשה מותנית בחומרת העונש שמוטל עליהם בדיעבד (ראו עניין פלוגי, עמ' 579). אין אלה פני הדברים במקרה בו מבקש הנאשם לחזור בו מהודייתו עוד לפני מתן גזר הדין. בנסיבות כאלה קטן החשש שמא מדובר בתכסיס. על יסוד זה איבחן בית המשפט בעניין סמחאת את נסיבות המקרה שעמד לפניו לעומת אלו שבעניין פלוגי (ראו עניין סמחאת, עמ' 801). הגישה המקלה יותר לגבי חזרה מהודיה מתבקשת כאשר הבקשה מוגשת לפני מתן גזר הדין. כמובן, שאף במקרה כזה אין להיעתר לבקשה באופן אוטומטי, אלא יש להתחשב ביתר הנסיבות".

בסופו של דבר, ועל כך חזר בית משפט זה שוב ושוב, השאלה המכרעת היא הסיבה לבקשת הנאשם לחזור בו מהודאתו (להלן: מבחן המניע) - האם מדובר ברצון כן ואמיתי להוכיח את חפותו, או שמא מדובר בתכסיס, קרי באקט טקטי, שנועד להשיג רווח דיוני-משפטי (ראו לדוגמה: רע"פ 2292/08 אמסלם נ' מדינת ישראל (30.09.2009) (להלן: עניין אמסלם)). ודוק: שאלה נכבדה היא מה רמת ההוכחה הנדרשת לצורך הכרעה במבחן המניע, ומי הצד הנושא בנטל ההוכחה ובנטל הבאת הראיות; אולם מאחר שהצדדים שבפנינו לא טענו ביחס לכך, אשאיר את הדברים בצריך עיון. בהתאם, וכדי "לפרק" את מבחן המניע לגורמיו, התגבשו בפסיקה עקרונות מנחים לגבי מצבים בהם יתאפשר לנאשם לחזור בו מהודאתו, המבוססים על "צמתים דיוניים" שונים של ההליך הפלילי. אסביר את קביעתי זו להלן".

76. עוד ראה האבחנה שנעשתה בעניין שניידר, ואזכור ההלכות הקודמות שבעניין זה, בין חזרה מהודייה שלפני גזר הדין לבין זו שנעשית אחריו וכדלהלן;

"ביחס לתקופה שבין הכרעת הדין לבין גזר הדין, הרי שההלכה הנוהגת, גם כיום, היא זו

שנקבעה בעניין סמחאת (ראו לאחרונה: ע"פ 3227/10 פלוני נ' מדינת ישראל (24.01.2011) (להלן: עניין פלוני 3227/10); וכן: ע"פ 5622/03 פלוני נ' מדינת ישראל (19.01.2004)). כאמור לעיל, בעניין סמחאת נקבע, בדעת רוב, כי כאשר נאשם מבקש לחזור בו מהודאתו עובר לגזר הדין, די בכך ש-"סובר הנאשם, כי טעה בשיקוליו בעת שהודה, והמטרה האחת והיחידה העומדת ביסוד בקשתו היא כי תינתן לו ההזדמנות להוכיח את חפותו, כי אז נכון וראוי הוא שלא להכביד תמיד במשקלם של אותם 'נימוקים מיוחדים', הנדרשים בסעיף 153(א) הנ"ל" (עניין סמחאת, בעמ' 802). ביחס לתקופה שלאחר מתן גזר הדין (לרבות בשלב הערעור), ההלכה היא כי כדי שתענה בקשת נאשם לחזור בו מהודאתו, עליו להוכיח את התקיימותן של נסיבות חריגות במיוחד, כגון (ואין מדובר ברשימה סגורה): אי-הבנתו את משמעות הודאתו, או את משמעות הסדר הטיעון (בין היתר, על רקע של היעדר ייצוג משפטי); היעדר אזהרה כי בית המשפט איננו חייב לכבד את הסדר הטיעון; הפרת אמונים מצד סניגורו, או כל כשל אחר בייצוג ועוד (ראו למשל: עניין פלוני 3227/10, בפסקה 4 לפסק דינו של חברי, השופט נ' הנדל).

77. סופו של דבר, ה"מבחן המהותי", כלשונו של כב' השופט דנציגר בעניין שניידר, הינו מבחן "המניע" וכאמור בסעיף 20 שם וכדלהלן;

"ודוק: המבחן המהותי, אשר על פיו תוכרע בקשת הנאשם לחזור בו מהודאתו, הוא כאמור מבחן המניע - האם מדובר ברצון כן ואמיתי מצד הנאשם לחזור בו מהודאתו שווא שמסר, ולהוכיח את חפותו, או שמא מדובר במהלך טקטי שנועד לגרוף תועלת משפטית כלשהי. מבחן העיתוי איננו אלא כלי עזר משפטי, לצורך הכרעה במבחן המניע (ראו: עניין עאסלה, בפסקה י') - ואבהיר: מחד גיסא, כאשר נאשם מבקש לחזור בו מהודאתו בשלב דיוני מוקדם יחסית (ובעיקר עד למתן גזר הדין), הרי שעל פי רוב התועלת הפוטנציאלית שביכולתו להשיג מכך היא נמוכה, אם לא אפסית. מאידך גיסא, כאשר מוגשת הבקשה בשלב מאוחר יחסית, ובמיוחד לאחר שניתן גזר הדין, נדמה כי הבקשה "נגועה" באופן אינהרנטי בחשד כי הוגשה מתוך אכזבה מן העונש, ומתוך רצון לשוב ולטרוף את קלפי ההליך הפלילי, בתקווה כי ביטול ההודאה - ועימה ביטול הכרעת הדין (כקבוע בסעיף 153(ב) לחוק סדר הדין הפלילי) - יביא להקלה מסוימת גם בגזר הדין".

78. כאמור לעיל, הגם שרשימת אותם "נימוקים מיוחדים שיירשמו" אינה רשימה סגורה, הרי שעל דרך הכלל, משקל מכריע יינתן לנסיבות מהן עולה כי הנאשם הודה באשמה בניגוד לרצונו החופשי, או מקום בו לא הבין את הודאתו.

נבחן אפוא, על רקע העקרונות דלעיל, את הנסיבות הקונקרטיות במקרה שבפנינו וכדלהלן.

הודאת המאירי בניגוד לרצונו החופשי

79. כזכור, לטענת המאירי, הודייתו מלכתחילה הייתה בניגוד לרצונו החופשי, ולמעשה הוא אף לא הבין במה הודה.
80. נבחן אפוא, את החומר שבפנינו, תוך שנדגיש כמובן, כי מפי הצדדים ובאי כוחם אנו חיים, שכן טענות הצדדים לא באו כלל לידי ביטוי בפרוטוקול, ואיננו יודעים אל נכון מה התרחש בין כותלי אולמו של כב' השופט קמא, או אפילו בלשכתו.
81. אקדים ואומר, כי צודק ב"כ המאירי בטיעונו, כי בית המשפט העליון מתח לא אחת ביקורת על דרך ניהול הליך אשר אינו בא לידי ביטוי בפרוטוקול הדיון, ומכל שכן על ניהול הליך, או שיחות כלשהן בין עורכי הדין לשופט, בלשכתו של זה האחרון.
82. בנדון שבפנינו, נחלקו הדעות באשר להיקף התופעה של פגישות בלשכת השופט, כמו גם לעיתויין. דהיינו, לטענת המערערים הדבר היה לאורך כל המשפט ואילו לטענת המשיבה, כך היה רק בתחילת המשפט.
- אין באמור כדי להסכים עם התופעה של "פגישות" בלשכת השופט, ללא תיעוד כדין בפרוטוקול. אולם ולטעמי אין די בקיום "פגישות" שכאלה, כדי לקבוע שהופעל על המערערים לחץ בלתי הוגן, ויכול כי ככל שצודקת ב"כ המשיבה, אזי ממילא יכול גם ש"הלחץ" אם היה, היה אכן בתחילת ההליך, והופנה כלפי המשיבה דווקא.
83. כאמור, אין בידינו כלי לקבוע מי צודק במחלוקת זו, אולם יש לזכור, כי הנטל להוכיח את הטענה מוטל על המערערים.
- כזכור, ב"כ הנוכחי של המאירי לא היה חלק מצוות ההגנה הקודם ולפיכך, כל "עדו" בעניין זה הינה עדות "שמועה".
- כזכור גם, הסנגוריה הציבורית אשר ניהלה את הגנתו של ביטון לא טענה, באופן אופרטיבי, כנגד הודייתו של ביטון.
84. נותרתי, אפוא, עם תצהיריהם של שני המערערים ומכתבו של עורך הדין פלדמן.
85. נפנה תחילה למכתבו של עוה"ד פלדמן, על מה שיש בו ובעיקר על מה שאין בו.
- ודוק, כאמור מדובר במכתב בלבד ולא בתצהיר. שקלנו האם נכון היה, שאנו נפנה לעוה"ד פלדמן

ונורה לו להגיש תצהיר, אולם שעה שלא נתבקשנו לכך על ידי בא כוחו הנוכחי של המאירי, סברנו שלא נכון יהיה לעשות כך.

86. מכל מקום, לגופם של דברים, כל שכותב עוה"ד פלדמן במכתבו הוא, כי בית המשפט פנה מעת לעת אל הצדדים והציע להם להגיע להסדר טיעון. אולם ובשום שלב, לא נאמר על ידי השופט קמא, מהו אותו הסדר טיעון.

לעניין זה נאמנים עלי דבריה של עוה"ד אילנה ירושלמי, ב"כ המשיבה בהליך קמא ובפנינו ולפיהם, עיקר ה"לחץ" של השופט קמא מופנה היה כלפי התביעה שתסכים למחוק את עבירת השוחד.

מקובלים עלי גם דבריה, שזו הייתה בקשת הסנגור הקודם של המאירי, כמו גם המאירי עצמו מלכתחילה.

אם כך הם פני הדברים לא ברור מדוע ההודאה של המאירי בעבירות שנתרו, ללא עבירת השוחד, לא הייתה מרצונו החופשי?

87. יתר על כן, עוה"ד פלדמן בסייפת מכתבו כותב ש"הנאשם (המאירי - א' ק') הסכים להסדר טיעון ... מתוך הנחה שחוזקה על ידי השופט שלא יטיל עליו עונש מאסר".

הנה כי כן, בפנינו מקרה קלאסי של טעות בהערכת הסיכון, הא ותו לא.

88. עוד אוסיף, כי מתוך מכתבו של עוה"ד פלדמן, עולה כי הן הוא (עוה"ד פלדמן) והן המאירי הבינו, שלא יהיה עונש של מאסר בפועל, ומה נימוקו של עוה"ד פלדמן לכך, ואני מצטט "... וכי ברור שלאחר תקופה ממושכת כל כך ולאחר שבהליך הקודם ... נגזרו על הנאשם 6 חודשי עבודות שרות, לא יעלה על הדעת שבית המשפט יטיל עונש חמור שכולל רכיב מאסר ...".

עינינו הרואות אפוא, שמדובר בהסקת מסקנות של עוה"ד פלדמן, והסקת מסקנות שהתבססה בין השאר על גזר הדין הראשון, שכזכור המשיבה כאן ערערה עליו בזמנו, וסופו שהוא בוטל, ומשכך, לא ברור כלל כיצד ניתן היה להסיק הימנו מסקנה כלשהי.

89. נותרנו אפוא, עם אותה אמירה של כב' השופט קמא ובהנחה שאכן נאמרה ולפיה, "איזה עונש אפשר לתת אחרי 15 שנים על תיק כזה".

בכל הכבוד, איני סבור, שהפרשנות של משפט זה הינה שלא יוטל עונש של מאסר בפועל! (ולהלן אראה שעונש של 8 חודשים אינו עונש חמור!).

ויכול, כי "הרמז" הופנה כלפי המשיבה דווקא, שגם אם "תתעקש" ותנהל את ההליך עד תומו, תמצא עצמה עם עונש קל בגין חלופת הזמן.

90. אפנה עתה לתצהירו של המאירי אשר חוזר פחות או יותר על "העובדות", כך לטענתו, שנזכרו לעיל בדבר "הלחץ" של בית המשפט קמא. על כך מוסיף הוא, את חששו שלו, מפני עונש חמור שיושת עליו אם ימשך ההליך ויורשע.

אדגיש לעניין זה, כי טענה מעין זו להחמרה בענישה עקב ניהול הליך לא נטענה במכתבו של עוה"ד פלדמן.

כל שכתב עוה"ד פלדמן הוא, כי מנקודת מבטו של סנגור, הבהיר להמאירי, כי אם יורשע **בכל** עובדות כתב האישום המקורי, לרבות עבירת השוחד, צפוי הוא לעונש כבד.

ומשכך אפוא, טענתו של המאירי בתצהירו, "**כי החשש שהוא יכול לו אם לא יגיע להסדר טיעון**", הינה לכל היותר, (וגם בזה אני בספק!) פרי מחשבתו שלו בלבד, שאין לה גיבוי במה שהונח בפנינו.

לעניין נפקות המלצת סנגור להודות, תוך הבהרה כי אם לא יודה, צפוי נאשם לעונש חמור, אבקש להפנות לעניין פלוני ושם, בפסקה י"ד וכדלהלן;

"אשר לטענות שמפנה המערער כנגד הייעוץ המשפטי שניתן לו, ברי כי ככלל המלצתו של סניגור להודות, תוך הבהרה שאם לא יודה צפוי לו עונש חמור יותר, אין בה להצדיק מתן היתר לחזרה מן ההודיה (רע"פ 10705/05 מסיקה נ' מדינת ישראל (לא פורסם)), הדעת נותנת כי המלצה כזאת תינתן על-סמך לימודו של חומר הראיות על-ידי הסניגור והשתכנועותו, כי אין סיכוי של ממש לזיכוי ולעומת זאת להסדר ייתכנו יתרונות".

91. עוד אפנה לסעיף 10 בתצהירו של המאירי, שם טוען הוא ש"רק מתוך דבריו של השופט בגזר הדין למדתי, כי עובדות רבות בכתב האישום המקורי נותרו בעינן וכי השופט התייחס לעובדות שאינן נכונות ושלא הייתי יכול להודות בהן אילו הייתי יודע עליהן ...".

טענה זו אין בידי לקבל, שכן וכאמור לעיל, נאמנים עלי דבריה של עוה"ד א. ירושלמי, שהמאירי עצמו היה מעורב בניסוח טיוטות כתב האישום המתוקן, והוא אף ביקש תיקון נוסף בבוקרו של הדיון.

זאת ועוד, עוה"ד פלדמן במכתבו לא טען זאת ולא ציין, כי כתב האישום המתוקן לא הוסבר והוקרא להמאירי.

למעשה, מפרוטוקול הדיון מיום 11.2.15 עולה מפורשות, כי כתב האישום המתוקן הוקרא לשני המערערים, וכי שניהם הצהירו לפרוטוקול, כי זה אכן הוקרא בפניהם.

עוד אוסיף, כי גם אם לא הבין המאירי בשלב ראשון את מהות התיקונים שהוכנסו ואת העובדות שנשארו על כן, הרי שלמשמע טיעוניה לעונש של ב"כ המשיבה, כך בבית המשפט קמא, ברור היה אלו עובדות נותרו בכתב האישום המתוקן.

חזקה על עוה"ד פלדמן, כעורך דין בקי ומנוסה, שלו סבור היה שנפל פגם ב"הבנת" המאירי את כתב

האישום המתוקן, היה מבהיר לו זאת היטב.

זאת ועוד, עוה"ד פלדמן בפתח מכתבו כותב "ענייני בהודעות הערעור אשר הגיש עוה"ד משה גלעד..." ואולם, הגם שעוה"ד פלדמן מאשר, כי אכן השופט קמא חזר ופנה אל הצדדים באשר להסדר הטעון, לא מאשר עוה"ד פלדמן את טענתו של המאירי, כי לא הבין במה הודה.

92. על כל האמור אוסיף, כי טענתו של המאירי, כי "הודה" רק משום "שרצה לשים את המשפט מאחוריו", אינה הגיונית כלל ועיקר.

כזכור, הודייתו של המאירי, באה לאחר כשש שנות משפט (בגלגול השני), לאחר שנסתיימה פרשת התביעה ולאחר שהעידו הוא עצמו ו-4 עדי הגנה!

כלום יעלה על הדעת, שב"שורת האחרונה", ממש לפני סיום ההליך, אזי יכריע את המאירי "הלחץ"? סבורני כאמור, שאין זו שורת ההיגיון.

הגיוני בעיני וכאמור לעיל, כי התרחיש שארע הוא שהתביעה, המשיבה כאן, הסכימה לוותר על עבירת השוחד ואז הסכים המאירי להודות ביתר העבירות שיוחסו לו, שכן וכדבריה של עוה"ד ירושלמי, שלא נסתרו, זו הייתה בקשת המאירי מלכתחילה!

יוער, כי לפחות עוה"ד אלכביר, שהיה נוכח במשפט קמא, מתחילת ההליכים, לא קם וביקש לסתור את דבריה אלו של עוה"ד ירושלמי, כשם שגם המאירי עצמו לא הזדעק אל אוזנו של בא כוחו, כדי להודיעו שהדברים אינם נכונים!

93. עוד אדגיש, כי המאירי אינו אדם חסר הבנה. מדובר במי שהיה ראש עיר, איש עסקים ידוע, ובעיקר מי שהיה מעורב בכל הליכי המשפט לפני ולפנים ואף בעבר, שעה שסבר שהודאתו ניתנה שלא מתוך רצון אמיתי, ביקש מפורשות לחזור בו הימנה, ואכן בהליך הראשון קיבלנו בקשתו זו.

94. עתה ושעה שהעונש היה חמור בעיניו של המאירי, הבין הוא, כי עשה עסקה גרועה, עת הסכים להודות בכתב האישום המתוקן. דומה כי די אם אפנה לדבריו של המאירי עצמו בתצהירו, ומהם עולה, כי לו היה מקבל עונש של עבודות שירות, לא היה מוגש הערעור שבפנינו.

בכך יש להעיד כאלף עדים, שעיקר "טרונייתו" של המאירי, הינה על חומרת עונשו ולא על הפגם, כביכול, בהודאתו.

ומשכך גם, צודקת ב"כ המשיבה בטיעוניה, כי אכן מדובר "בתמרון פסול" ושוב אפנה בעניין זה לעניין פלוני ולפסקה י"ג שם.

95. להשלמת הדיון בנקודה זו, אפנה לתצהירו של ביטון, אשר גם ממנו לא יושע המאירי.

ביטון בתצהירו מאשר כי אכן השופט קמא, בכל ישיבה כמעט ניסה לשכנע את הצדדים לנסות ולעשות "עסקה" בתיק והוא אף פנה אליהם וביקש אותם להיפגש עם הפרקליטות.

בכך ובכל הכבוד, איני רואה "לחץ" פסול אשר גרם להמאירי, להודות במה שלא עשה!

גם האמור בסעיף 8 לתצהירו של ביטון ולפיו, **"חשבנו שגם לשופט נמאס מהתיק כי התיק יכול היה להימשך עוד הרבה שנים..."** אינו סביר בעיני, שכן וכאמור התיק היה על סף סיום!

96. החשוב בעיני הוא האמור בסעיף 7 לתצהיר **"... סברנו שנקבל עונש קל..."** (מתעלם אני מתצהיר המנוסח בלשון רבים, לגבי מה שסבר וחשב המאירי!).

דהיינו, ושוב טעות "בכדאיות העסקה", זאת ותו לא.

97. עוד אוסיף, כי לא אוכל לקבל טענתו של ביטון, כך בסעיף 8 לתצהירו ולפיו, כב' השופט קמא, לא הקריא להם את כתב האישום, כאשר הדברים נסתרים בפרוטוקול בית המשפט קמא!

98. לבסוף, לעניין תצהיר ביטון יאמר, כי גם הוא טוען, כי **"לו היינו יודעים שנקבל עונש כזה, לא היינו מודים בכתב האישום המתוקן והעניין היה נמשך עוד שנים..."** (סעיף 11 לתצהיר).

מהאמור עולה ושוב בהתעלם מההצהרה על מה שבליבו ובמחשבתו של המאירי, כי מדובר בטעות בהערכת הסיכון.

99. לאור כל האמור אבקש להוסיף את ש"רמז" לו המאירי בסייפת תצהירו **"... אני מבקש לאפשר לי לחזור מהודאתי ולנהל משפט עד תום בפני שופט אחר..."**.

הנה כי כן, לא די בניהול הליך בפני שני שופטים, וכמו אין גבול, מבקש המאירי לפתוח שוב הכל מהתחלה ולנהל משפט בפני שופט אחר! דומה, כי מי שמתכוון להתיש את המערכת ואת התביעה הוא דווקא המאירי ולא להיפך!

100. סוף דבר אפוא, שאני דוחה את טענתו של המאירי, כי החליט להודות רק משום ש"נלחץ" לכך על ידי השופט קמא ועורך דינו דאז!

חזרתו של המאירי מהודאתו, בפני בית המשפט קמא

101. הראש האחר של נימוקי הערעור, ולטעמו של בא כוחו, במסגרת טיעוניו בעל-פה בפניו, זהו הראש העיקרי, הינו כי למעשה המאירי חזר בו מהודאתו, כך "בדבריו האחרונים" במועד הטיעונים לעונש

מטעמו.

102. בנוסף לטענה זו, טוען ב"כ המאירי, כי בכל מקרה היה על השופט קמא, לברר, לאור דבריו אלו של המאירי, האם עדיין דבק הוא בהודאתו.

103. על מנת לבחון האם אכן חזר בו המאירי מהודייתו יש לשוב ולפנות לדבריו בפרוטוקול, תוך שאדגיש כבר עתה, כי ב"כ הקודם עוה"ד פלדמן, שתמך בטענות בדבר ה"לחץ" הפסול, לא תמך כלל, כך במכתבו, בטענה ולפיה, המאירי חזר בו מהודאתו.

ודוק, עוה"ד פלדמן היה נוכח באולם בעת דבריו של המאירי, ולו סבר הוא שאכן מדובר בחזרה מהודייה, הרי שיש להניח שהיה טוען זאת מיד.

זאת ועוד וכאמור, גם בדיעבד, במכתבו לא טען עוה"ד פלדמן, כי אכן יש לראות את דבריו האחרונים של המאירי בפני בית המשפט קמא, כחזרה מהודייה.

104. מכל מקום, ב"כ המאירי מפנה בעיקר לסייפת דבריו של המאירי וכדלהלן;

"המשפט הזה עלה לי בדמי, כמה שעות ישבתי במסדרונות בית המשפט, במשרדי עו"ד שלי, לצלם ניירת מהפרקליטות, 48,000 ₪. שכ"ט עו"ד, דלק, נסיעות, מה שקיבלתי משכורת מהעיריה שילמתי פי שלוש. אני חושב שאני זכאי. לא יכולתי לחיות עם הרשעה ובטח לא של קבלת שוחד. אני לא משכתי את המשפט, הגעתי לכל הדיונים, גם כשהרגשתי לא טוב, אף פעם לא התבטל דיון כי לא יכולתי להגיע, אני הגעתי ואחרים לא הגיעו. התעייפתי. הודיתי על משהו שאני לא יודע אך אוכל לישון, אך להיות עם החברים שלי ואשתי. את המחיר שילמתי ביוקר רב. הלכתי לתפקיד זה רק מתוך כוונות טובות לא משום אינטרס".

ומכך, מבקש הוא ללמוד, כי המאירי חזר בו מהודייתו.

בכל הכבוד הראוי, איני מאמץ פרשנות זו!

מדובר בטיעונים ארוכים של המאירי, בהם הבהיר מדוע נכנס לפוליטיקה ולטענתו, כך במשפט הראשון;

"כל הכניסה שלי לפוליטיקה היה בניגוד למה שכתוב בכתב האישום, נכנסתי רק מתוך מטרה לעזור לעיר שהאמנתי שיש לי את היכולות והכישורים לעשות זאת. אם הייתי רואה את המטרה האישי שלי והאינטרס שלי לא הייתי מוותר ליוסי עוז לעמוד במקומי, לא

הייתי שנה מחוץ למערכת, הייתי מחוץ לעיריה שנה שלמה, נכנסתי לפעילות העיריה רק כשיוסי ביקש ממני ואז מונית לסגן ראש עיר".

דהיינו, מדובר בטיעונים קלאסיים של נאשם לעונש המתאר לבית המשפט את פעילותו הציבורית הענפה למען תושבי עירו.

אעיר כבר עתה, במאמר מוסגר, כי יכול שאכן כך הוא, ויכול שהמניעים של המאירי, היו גם ואולי בעיקר לקידום ענייניהם של העיר צפת ותושביה, אלא שתוך כדי, פעל המאירי בניגוד עניינים ובכך כשל!

כאמור, רק בסייפת דבריו, התייחס המאירי לכאורה להיותו זכאי ואולם, יש לקרוא את המשפט השלם האומר **"אני חושב שאני זכאי, לא יכולתי לחיות עם הרשעה ובטח לא של קבלת שוחד ..."**.

הנה כי כן, וגם אם המאירי חשב בראייתו הסובייקטיבית, כי אין במעשיו פלילים, הרי שהודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן מקימה את הרשעתו בעבירות הקמות מכוחן ולפיכך, אין בטענתו זו רבותא לעניינו.

המשך דבריו שם אכן מעיד שביחס לעבירת השוחד, נסובו הדברים לפיהם, לא יכול היה המאירי לחיות עם הרשעה בעבירה זו.

בכך, מתחזקת קביעתי, כי אכן צודקת המשיבה בטענתה, כי מלכתחילה מה שהפריע להמאירי להודות, הייתה עבירת השוחד ומשמכשלה זו הוסרה, לא הייתה להמאירי כל בעיה להודות.

בהמשך דבריו שם אמר המאירי **"הודיתי על משהו שאני לא יודע, אך אוכל לישון, אך להיות עם החברים שלי ואשתי ..."**.

ראשית אומר, כי המשפט לכשעצמו אינו ברור כל צרכו, וחזקה על מי שהיה באולם ששמע את המשפט במלואו והבין אותו כדבעי.

ושנית,, אמירה ולפיה **"הודיתי על משהו שאני לא יודע אך אוכל לישון"**, אינה אמירה המעידה על חזרה מהודייה.

105. עוד יש לזכור את שכתבתי קודם לכן, המאירי הינו איש משכיל היודע היטב להתבטא, ומקום בו רצה לחזור בו מהודייתו, כך ב"גלגול" הראשון, בפני כב' השופטת כ. רוטפלד-האפט, עשה זאת בשפה ברורה ובהירה. בנסיבות אלו ניתן לחשוש שמא בכוונה עירפל המאירי את דבריו, על מנת שיוכל לטעון בבוא העת, כי למעשה לא הודה, וזאת אם העונש יהיה חמור מדי בעיניו.

106. באשר לחובת בית המשפט לבחון עם הנאשם האם אכן הודייתו הודאה הייתה, הפנה כזכור ב"כ המאירי למספר פסקי דין. טרם שאבחן בינם לבין המקרה הקונקרטי שבפניי, אבקש להדגיש, כי ככל הנראה, איש מיושבי האולם, לרבות לא התביעה, השופט ועורכי הדין של שני המערערים, לא הבין את

דבריו של המאירי כחזרה מהודיה!

107. התיק הראשון אליו הופנינו, הינו עניין בשימוב. בעניין שם נטען כי מדובר בנאשם עולה חדש, "שבעברית שפתו דלה ...".

כב' השופט רובינשטיין (כתוארו אז) קבע על בסיס העובדות שבפניו, כך;

"לדידנו, וכאמור לא בלי התלבטות, נוכח תולדות הפרשה ושלב הפניה לבית המשפט לעניין זה, מתקיים - לפחות במידה מסוימת - "חשש ממשי שהודאת הנאשם נעשתה... בניגוד לאמונתו הכנה בחפותו". חשש זה מבוסס, בעיקר, על דברי המערער לקצין המבחן (עובר לגזר הדין), ולעובדת הסוציאלית בבית הכלא (לאחר הגשת הערעור לבית משפט זה); ועמם, גם על פערי התקשורת - אשר ככל הנראה אין חולק לגבי קיומם במידה מסוימת. ואולם, במסירת גירסה שונה לקצין המבחן אין די; ולפערי הגירסאות וקשיי השפה מצטרפות בעניינו גם נסיבות "אובייקטיביות" המצדיקות, לדידנו, לאפשר למערער לחזור בו מהודייתו".

הנה כי כן, במקרה שם, לבד מקשיי השפה, היו גם נסיבות אובייקטיביות שאפשרו חזרה מהודיה ובין השאר, חוסר באינדיקציה במקרה שם, שאכן בית המשפט קמא וידא שהנאשם מבין במה הודה, קל וחומר נוכח פערי השפה.

בעניינו, לא כך הוא, שני המערערים הודו בעובדות כתב האישום המתוקן לאחר שזה הוקרא להם, עניין זה תועד בפרוטוקול בית המשפט קמא והמאירי וכאמור לעיל, אף היה מעורב בניסוחו ובתיקונו של כתב האישום!!

108. העניין השני אליו הופנינו, הינו עניין שניידר. במקרה שם חזרת הנאשם מהודאתו, הייתה לפני מתן גזר הדין בעניינו. אמנם המאשימה שם, טענה כי שעה שהבין הנאשם שם ששותפו לעבירה הורשע בעבירה קלה יותר מאשר בה הודה החליט כצעד טקטי לחזור בו מהודייתו, ולפיכך יש לדונו כמי שחזר בו לאחר גזר הדין, ואולם, הגם שעקרונית קבע בית המשפט שם, שיש טעם בעמדתה זו של המשיבה, הרי שסופו של יום, כך נקבע;

"מכאן, שיש לקבוע כי אם המערער חזר בו מהודאתו עוד בפגישתו עם קצינת המבחן, הרי שבכל הנוגע למבחן העיתי יש להקביל את מצבו לזה שהתברר בעניין סמחאת, כלומר ששינה את גרסתו, וטען כי הודאתו היא בבחינת הודאת שווא, עוד בטרם נוסף נתון כלשהו המעיד על כך שמדובר בשינוי גירסה טקטי בלבד".

עוד ראה בסיכום חוות דעתו של כב' השופט דנציגר וכדלהלן;

"המערער השמיע בפני קצינת המבחן גירסה המעלה ספק אם ביצע את המיוחס לו בכתב האישום המתוקן, וזאת חרף העובדה שהודה בכל עובדות כתב האישום המתוקן בפני בית המשפט המחוזי הנכבד. שינוי גרסה זה נעשה לכאורה לפני הכרעת דינו של אלכסנדר, וכמובן לפני מתן גזר דינו של המערער - כך שלא ניתן לומר בוודאות הנדרשת כי מדובר בשינוי שנעשה מטעמים טקטיים גרידא. אין בדברים שאמר המערער במהלך עדותו במשפטו של אלכסנדר כדי לפגום בהכרח במסקנה זו.

במצב הדברים האמור, צריכה לחול פה ההלכה שנקבעה בעניין סמחאת, ולפיה יש לשקול את בקשתו של המערער לחזור בו מהודאתו באופן מקל יחסית, ובמידה ואין סיבה להתרשם חד-משמעית כי מדובר בבקשה המונעת ממניע טקטי - יש להיענות לה. נוכח מסקנתי כי זהו המצב כאן - הרי שדעתי היא כי דין הערעור על הכרעת הדין להתקבל, במובן זה שיתאפשר למבקש לחזור בו מהודאתו".

109. עוד אבקש להפנות לדבריה של כב' השופטת ד. ברק-ארז שם וכדלהלן;

"במקרה זה, אינני סבורה שניתן לפרש את דבריו של המערער לקצינת המבחן כחזרה מהודאה, אלא כניסיון להמעיט מאחריותו למעשים שיוחסו לו, ניסיון שכפי שציינתי לעיל, אינו נדיר במקומותינו, להבדיל מחזרה מהודאה. לפיכך, נקודת המוצא לדין צריכה להיות שהמערער הגיש את בקשת החזרה מהודאה רק לאחר שניתנה הכרעת הדין בעניינו של אלכסנדר, במועד שבו החזרה מן ההודאה עשויה להקנות לו יתרון דיוני מסוים. לכן, ראוי להתירה רק במסגרת "דרך המלך", היינו אם מתעורר חשש לכך שההודאה המקורית ניתנה ללא הבנה מלאה או בשל פגם רצוני אחר שנפל בה כבר באותה עת. בסופו של דבר, נחה דעתי שראוי להסיר כל ספק שמא המערער לא הבין כי הסכמתו לעסקת הטיעון וההודאה שניתנה בעקבותיה אינה משליכה על עניינו של אלכסנדר (קרי שייתכן שאלכסנדר יורשע בעבירות חמורות פחות מאלה בהם הורשע המערער), ומטעם זה אני מצטרפת למסקנתו של חברי, השופט מלצר, כי יש להתיר למערער לחזור מהודאתו".

הנה כי כן, שתיים קובעת שם כב' השופטת ד. ברק-ארז;

א. ניתן להבין את דבריו של הנאשם שם לקצינת המבחן לא כחזרה מהודאתו, אלא כניסיון להמעיט מחומרת מעשיו.

סבורני שכך הוא הדין במקרה שבפנינו, דבריו של המאירי וכפי שנדרשתי להם לעיל, אינם מהווים חזרה מהודאה, אלא ניסיון להמעיט מחומרת מעשיו.

ב. עיקר הבעייתיות בעניין שניידר, הייתה בכך שהנאשם שם לא הבין, שייתכן ששותפו לעבירה יורשע בעבירות חמורות פחות מאלו שהורשע בהן הנאשם שם.

בענייננו, כמובן, לא כך הם פני הדברים.

110. עוד אפנה לדבריו של כב' השופט ג'ובראן שם אשר כך כתב;

"במסגרת זאת, על הבקשה לחזרה מהודאה להיעשות במפורש, בפנייה לבית המשפט, ולא ניתן לחזור מהודאה "במשתמע" או מחוץ לכתלי בית המשפט. יחד עם זאת, משהוגשה בקשה לחזרה מהודאה, יבחן בית המשפט את מכלול החומרים הקיימים בהליך, ויראה האם יש בהם כדי לחזק את הסברה שהבקשה הוגשה מהטעם המהותי, של רצון למצות את ההליך הפלילי ולהביא לחקר האמת בבית המשפט, ולא מטעם טקטי כזה או אחר. בבואו לבחון את סימני האמת השונים הנלמדים מהשתלשלות ההליך, יבחן בית המשפט גם את המועד שבו הם התגלו. משקלן של ראיות המראות על כך שההודאה אינה אותנטית, שנוצרו לפני מתן גזר דין, יהיה גבוה ממשקלן של ראיות שהצטברו לאחר מכן, ושיש חשש שהנאשם יצר אותן על מנת לאפשר את חזרתו מהודאה.

במילים אחרות, מבחן המניע המשמש להכרעה בבקשה לחזרה מהודאה הוא מבחן מהותי ולא פורמאלי. השאלה אינה מהו המועד הטכני בו הוגשה הבקשה לחזרה מהודאה, אלא האם מועד הגשת הבקשה מלמד, באופן מהותי, על כך שההודאה נובעת משיקולים טקטיים בלבד. את אותו המבחן ממש יש להחיל על כל אחד מ"סימני האמת" שהתגלו במהלך ההליך, ואשר מחזקים או מחלישים את טענת הנאשם כי הודאתו לא שיקפה באמת הודאה באשמה בעבירות המיוחסות לו. ככל שסימני אמת אלו נוצרו בשלב מאוחר יותר של ההליך הפלילי, כך יטה בית המשפט להיזהר יותר בקבלתם, ולבחון ביתר קפידה האם הם כנים או שהם נוצרו על מנת לאפשר את החזרה מההודאה.

במקרה שלפנינו, אין מחלוקת שהבקשה לחזרה מהודאה הוגשה טרם מתן גזר דינו של המערער. כאשר פנה בית המשפט לבחון את הבקשה, היה עליו לבחון את סימני האמת התומכים בטענתו שבקשתו כנה ואינה טקטית גרידא. במסגרת זאת, כאמור, ישנו משקל רב לשאלה האם סימני האמת האמורים נוצרו לפני שנודע לו מהו גזר הדין שהושת על נאשם נוסף באותה הפרשה, הוא אלכסנדר, או לאחר מכן (וכאשר נוצרו סימני אמת אלו לאחר מכן, יהיה משקלם פחות).

אם כן, בפני בית המשפט המחוזי עמדו שלושה "סימני אמת" המערערים על ההנחה שההודאה משקפת את ביצוע העבירה. הסימן הראשון הוא עצם הבקשה לחזרה מהודאה. הסימן השני הוא תסקיר המבחן שהוגש בענייננו של המערער. הסימן השלישי הוא עדותו במשפטו של הנאשם הנוסף בפרשה".

בענייננו, אין ספק שלא כך הם פני הדברים דהיינו, לא הייתה בקשה מפורשת לחזרה מהודאה ולא היו "סימני אמת" אחרים המערערים על ההנחה, שההודאה משקפת את ביצוע העבירה.

111. דומה שלעניין שבפנינו יפים דבריו האחרים של כב' השופט ג'ובראן בעניין שניידר וכדלהלן;

"בתוך כך, כפי שפירטו חבריי, השאלה מה עוצמת הספק באמיתות ההודאה הנוצר מעצם הבקשה לחזרה מהודאה, והאם די בו כדי להביא לביטול ההודאה, תלויה במועד בו הוגשה הבקשה. כאמור בחוות דעתם של חבריי, טרם ההודאה בבית המשפט, רשאי הנאשם לחזור בו מהודאתו אף ללא אישורו של בית המשפט. לאחר ההודאה במשפט, נוכח החשש שמתעורר שהחזרה מההודאה נובעת משיקולים דיוניים טקטיים, נדרש אישורו של בית המשפט לחזרה מהודאה. עד למועד גזר הדין, ההנחה היא שהנאשם לא "מרוויח" מהחזרה מהודאתו, שכן אינו יכול לדעת מה יתרחש במשפט המלא, ולפיכך, יש להקל באופן יחסי על חזרה מהודאה. לאחר מתן גזר הדין, מתחזק החשש שהחזרה מהודאה נובעת מגזר הדין עצמו, ולפיכך מוטל עליו נטל מוגבר להסביר מדוע מבקש הוא לחזור מהודאתו".

כך גם בעניינו של המאירי, מוטל "נטל מוגבר" להסביר מדוע מבקש הוא לחזור מהודאתו, ובנטל זה לא עמד המאירי.

112. עוד הפנה ב"כ של המאירי לעניין פלוני, אשר הוזכר בעניין בשימוב ואשר שם קבע כב' השופט רובינשטיין כך;

"זה המקום לומר, כי במקרים בהם היתה חזרה מהודיה 'בסיבוב ראשון' והנאשם שב ומבקש להודות, על בית המשפט להתייחס בחשדנות להודיה נוספת ולבחון אותה בזכוכית מגדלת. לטעמי בנדון דידן היה עדיף כי בית המשפט, נוכח השתלשלות הדברים, יפנה למערער ישירות ויברר עמו את עמדתו, כפי שעשה בסיבוב הראשון, ולא עשה הפעם..."
(ע"פ 10478/09 פלוני נ' מדינת ישראל (לא פורסם) פסקה ט"ו).

אלא שיש לזכור, כי שם, סופו של יום וחרף דבריו אלו של כב' השופט רובינשטיין, לא הותרה חזרה מהודאה.

להשלמת התמונה אבקש לצטט את סיפת דבריו של כב' השופט רובינשטיין בפסקה ט"ו הנ"ל וכדלהלן;

"ואולם, לפני בית המשפט היתה ההודיה, ועמה התסקיר השני של שירות המבחן שבו ניתן להודיה ביטוי מהותי, ועל כן איני סבור שהכף נוטה להחזרת הגלגל לאחור".

113. עוד אבקש להפנות לפסקה ט"ז שם, בה נקבע, כי חזרה מהודייה פעם שנייה, מהווה שיקול שלא להיעתר לה וכדלהלן;

"כללם של דברים, בסופו של יום לא השתכנעתי כי יש מקום לקבל את הבקשה לחזרה מהודיה. הבאתי בחשבון בעיקר את אלה: הבקשה באה בפעם שניה, לאחר שאושרה חזרה מהודיה בראשונה. היא באה הפעם לאחר גזר הדין, דבר המעלה את רף הבדיקה".

114. נוכח כל האמור, גם ראש זה לערעור, לא יועיל לו להמאירי, ואמליץ אפוא לחבריי נוכח כל האמור לעיל, שלא להיעתר לבקשת המאירי לחזור בו מהודאתו ולהשאיר אפוא את הכרעת הדין, כמו גם הרשעתו על כן.

הערעורים על גזר הדין

115. לענין הערעור על חומרת העונש, ב"כ שני המערערים טוענים כמעט אותן טענות ואדרש לטענות אלו במאחד, למעט, מקום בו יש שוני בטענות המערערים.

116. הטענה ולפיה, בית המשפט קמא חרג מהמסגרת העובדתית כמתואר בכתב האישום.

נבדוק, אפוא, את עובדות כתב האישום בהן הודו המערערים ונבחן האם אכן חרג מהן כב' השופט קמא.

ובכן, מהעובדות כפי שנסקרו לעיל, עולה כי לביטון הייתה מגמה לקדם את המאירי לתפקיד משפיע בעיריית צפת וזאת כדי להיטיב עם ביטון.

עוד עולה, כי המאירי הציג מצג שווא ולפיו, חדל הוא מעסקי בניה, ולא זו בלבד, אלא אף פנה לגורמי ממשל רבים בהם המליץ הוא להקים פרויקט לקליטת עולים על השטח שהיה בבעלות ביטון.

בעובדות כתב האישום נכתב מפורשות, שבאותה עת ועובר לפעילות הפרויקט המתואר בכתב האישום, **"נקלעה חברת ש.ק.ד. לקשיים כלכליים וסבלה מחוסר עבודה"** (סעיף 3 לאישום הראשון).

בעקבות פעילותם הפסולה של המאירי וביטון, נחתם חוזה בין הסוכנות היהודית לחברת "סביוני-כנען" (חברה בבעלות ביטון כזכור) ולפיו, יושכרו מבנים לסוכנות היהודית תמורת סך העולה על 30,000,000 ₪ !!

חברת ש.ק.ד. היא זו שבנתה את המבנים וביטון שילם את כל הוצאותיה של חברת ש.ק.ד., לרבות משכורות, הוצאות שכירות מבני חברת ש.ק.ד., הוצאות דלק ועוד.

117. כלום בנסיבות אלו ניתן לטעון שקביעות בית המשפט קמא בדבר רווח כלכלי לא מבוטל שהרוויחו ביטון והמאירי, עת זרמו לחברות שבבעלותם מיליוני ₪, אינן נכונות?

כלום ניתן לטעון שקביעות אלו סוטות מהמסגרת העובדתית כמפורט בכתב האישום המתוקן?

ברור לחלוטין שעובדות אלו שזורות כחוט השני בעובדות כתב האישום המתוקן, ובגזר הדין לא סטה מהן, כב' השופט קמא, כמלוא הנימה.

118. הוא הדין גם באשר לערך החברתי, אשר נפגע על ידי מעשיהם של המערערים. עניין זה לא טעון הוכחה, ואין הוא צריך להיכלל במסגרת עובדות כתב האישום. ערך חברתי מוגן - פירושו ערך חברתי שעבירות מרמה והפרת אמונים פוגעות בו פגיעה אנושה, ובצדק ייחס כב' השופט קמא, משקל של ממש לערך החברתי אשר נפגע.

ראה לעניין זה דברים שנאמרו דרך משל ברע"פ 3292/15 שלמה לחיאני נ' מדינת ישראל וכדלהלן;

"עבירת הפרת האמונים מגינה על שלושה ערכים מרכזיים ויסודיים: אמון הציבור בעובדי הציבור, טוהר המידות של פקידי הציבור, והאינטרס הציבורי עליו מופקד עובד הציבור (דנ"פ 1397/03 מדינת ישראל נ' שמעון שבס פ"ד נט' (4) 385 (2004) (להלן פרשת שבס)). שלושת הערכים הם תנאים בסיסיים לקיומו של שלטון ומינהל ציבורי תקין, וליכולתה של החברה הדמוקרטית לתפקד ולהתקיים: איסור זה נועד להבטיח התנהגות ראויה של עובדי הציבור... הוא מכון לשמור על אמון הציבור במערכת השלטונית (...)

נטילת שוחד, הפרת אמונים ועבירות אחרות הקבועות בדיני העונשין, אשר יסוד של שחיתות (במובן הרחב) טבוע בהן, מסוכנות הן לחברה ולסדרי הממשל. הן מכרסמות בעבותות הקושרות אותנו כבני חברה אחת, הן מפרות את האמון של פרט בפרט, ושל הפרט בשלטון. הן מעודדות זלזול ברשויות הציבור ובעובדי הציבור. הן מטפחות ציניות כלפי רשויות המינהל וכלפי הסדר החברתי הקיים. הן פוגמות באמון של הפרט בתיפקודו של הכלל, ובכך מערערות את היציבות החברתית".

(בג"ץ 7074/93 מאיר סויסא נ' היועץ המשפטי לממשלה פ"ד מח' (2) 749 (1994), פסקה 43 לפסק דינו של המשנה לנשיא - כתארו אז - א' ברק (להלן פרשת סויסא).

עבירות שמבצע עובד ציבור בעת מלאו את תפקידו פוגעות אנושות במרקם החברתי ומאיימות לפוררו, בכך שמובילות לשחיקה במידת האמון אותו רוחש הציבור לעובדי המינהל ומוסדות השלטון. לעניין זה יפים דברי הנשיא א' ברק בבג"ץ 6163/92 יואל אייזנברג נ' שר הבינוי והשיכון, פ"ד מז' (2) 229 (1993), פסקאות 46 ו-54: **"בלא אמון הציבור ברשויות יעמדו הרשויות ככלי ריק. אמון הציבור הוא המשענת של רשויות הציבור, והוא המאפשר להן למלא את תפקידן. (...)**

השירות הציבורי צריך - בלשונו של ראש הממשלה, דוד בן גוריון, בהציגו את הצעת חוק שירות המדינה, בכנסת בקריאה ראשונה - להיות "מבטח לכל אזרח, משגב למדינה וכבוד

לעצמם" (ד"כ 14(תשי"ג) 1425).
(...)

אמון הציבור ברשויות השלטון הוא מנכסיה החשובים של הרשות השלטונית ושל המדינה. כאשר הציבור מאבד את אמונו ברשויות השלטון הוא מאבד אמונו באמנה החברתית המשמשת בסיס לחיים משותפים. יש ליתן משקל נכבד לשיקולים הבאים לקיים, לשמר ולפתח את תחושת הציבור, כי משרתיו אינם אדוניו, וכי הם עושים מלאכתם למען הציבור, מתוך יושר ונקיין כפיים. אכן, טוהר השירות והשורות עומד בבסיס השירות הציבורי ובבסיס המבנה החברתי שלנו".

ער אני לכך, כי הפסיקה דלעיל התייחסה לעובד ציבור ולפיקח, הנימוקים ששם כוחם יפה לעניינו של המאירי ואולם, כבר בגזר דינו של בית המשפט קמא נעשתה האבחנה בין המאירי שהינו איש ציבור לבין עניינו של ביטון שעונשו היה קל יותר.

119. אכן מסכים אני עם הטענה, כי לא הוכח נזק חומרי ל"קבלנים פוטנציאליים" אחרים, אולם סופו של יום, ביטון והמאירי, זכו בפרויקט בדרכים לא כשרות, אלו הן עובדות כתב האישום המתוקן ובהן הודו, כזכור שניהם.

ממילא אך מובן הוא שיכול ונגרם נזק לקבלנים פוטנציאליים אחרים, אם כי איני סבור ששיקול זה הוא שגרם להחמרה בענישה וכפי שעוד נראה להלן לא מדובר בענישה מחמירה.

120. ב"כ של המאירי מלין על קביעת בית המשפט קמא בדבר הנזק שגרם המאירי לעיר צפת, לתושביה ולכלל אזרחי המדינה.

אני מבין טרונייתו זו, אך ברור הוא, כי מי שעושה מעשים דוגמת אלה שהודה בהם המאירי, גורם לפגיעה אנושה באמון של ציבור הבוחרים בהנהגת העיר. אין בעובדה כי במקביל פעל המאירי גם לרווחת ולטובת העיר ותושביה כדי לאיין את הפגיעה באמון הציבור, שעה ששלוחיו, ראשי הציבור, נגועים בשחיתות אישית.

גם לעניין זה אפנה, מבלי לצטט, לאמור בעניין לחיאני בעניין הפגיעה באמון הבוחר.

121. עוד טען ב"כ המאירי לכך שבית המשפט קמא נתן משקל לשיקול הרתעת הרבים. גם בעניין זה ולטעמי צדק בית המשפט קמא ודי אם אפנה בעניין זה שוב לעניין לחיאני, כמו גם לדברי השופט ג'ובראן בעפ"א 1044/12 יגאל סער נ' מדינת ישראל (2012), בפסקה 27 לפסק דינו;

"קיימת חומרה רבה בעבירת הפרת אמונים מצד עובד ציבור בשל החשיבות של הערכים המוגנים העומדים בבסיס העבירה. החשיבות שבהגנה על ערכים אלה מתעצמת נוכח גילויים גוברים והולכים של שחיתות ציבורית במסדרונות השלטון. המאבק על אלה יכול

להיעשות באמצעות העברת מסר ברור של מאבק נחרץ לקיומו של מערך ציבורי ראוי ולכן יש צורך בענישה מרתיעה."

122. טענתו של ביטון בדבר החוסר באחידות הענישה שבינו לבין סבן, גם היא דינה להידחות, שכן אך ברור הוא וכך קבע בית המשפט קמא, שסבן היה "אחרון החיילים" של ביטון "שכל חטאו היה בכך שהיה שלוחו..."

בדין קבע בית המשפט קמא שאין להשוות בין סבן לבין ביטון שהוציא מכיסו כספים רבים, הן בתשלום ששילם לחברת ש.ק.ד, והן בהוצאות שהוציא על מילנר וחגית, לבין סבן, שלבד משליחות לא עשה דבר.

זאת ועוד, את הרווח, 30 מיליון ₪, כזכור, גרף לכיסו ביטון.

ער אני כמובן לכך, שלא מדובר ב- 30 מיליון ₪ נטו, ושביטון הוציא הוצאות רבות לצורך קידום הפרויקט, אלא שסופו של יום, ברור שנשאר רווח קבלני רב גם אם לא הובאה ראיה ישירה אודות היקפו של רווח זה.

123. ההשוואה אותה ביקש לערוך בא כוחו של המאירי עם העונש שהושת על ביטון, אף היא קיבלה מענה בגזר הדין, שעה שבצדק קבע בית המשפט קמא שחומרה יתרה יש במי שהוא עובד ציבור המבצע עבירות של הפרת אמונים וקבלת דבר במרמה, כשם שגם קביעתו שהמסר בעונשם של עובדי ציבור צריך להיות כזה, כפי שנקבע על ידי בית המשפט העליון בעניין לחיאני, שירתיע עובדי ציבור אחרים, לבל תדבק גם במעשיהם השחיתות!

124. עוד טען ב"כ המאירי, כי בית המשפט קמא, לא נתן משקל להיותו של המאירי איש ציבור, לגילו, לפגיעה בשמו הטוב ובמעמדו הציבורי ולפועלו ותרומתו הרבה לעיר צפת.

אלא שבכל הכבוד, בית המשפט קמא לא התעלם משיקולים אלו ומנה אותם במסגרת שיקוליו לעונש וסבור אני שאל לנו כערכאת ערעור להתערב ב"משקלו" של כל שיקול ושיקול.

125. עלינו לבחון, כערכאת ערעור, האם אכן נלקחו בחשבון כל השיקולים כקבוע בתיקון 113 לחוק העונשין והאם סופו של יום, עומד העונש ברמת הענישה הנהוגה, כשהוא הולם את נסיבות המקרה שבפנינו.

בית המשפט קמא, בגזר דינו, סקר את כל השיקולים הצריכים לעניין ואף סקר פסיקה ממנה עולה, כי במקרים דומים ואף קלים יותר נגזרו עונשים חמורים יותר או זהים.

די אם נפנה שוב לעניין לחיאני, אשר שם הורשע לחיאני רק בעבירה של הפרת אמונים ולא בעבירה של קבלת דבר במרמה, כשם גם שלמעשיו של לחיאני לא קדם תכנון מפורט ומדוקדק כמו במקרה שבפנינו ואף על פי כן, נגזר עונשו ל - 6 חודשי מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח, וזאת אך ורק מתוך

הנחה שאין ערכאת הערעור (המחוזי שם) ממצה את חומר הדין.

126. עניין נוסף, שיש לענות בו לגבי שני המערערים הוא העניין הראשון בו פתח המאירי והוא חלופ הזמן, כ- 15 שנה, מאז החלה החקירה ועד למתן גזר הדין בעניינם של שני המערערים.

כב' השופט קמא, כך לטענתם, לא נתן משקל של ממש לשיקול זה ובנוסף בא חשבון עם המערערים על ניהול משפטם, ואף קבע, כי חלק ניכר מחלופ הזמן רובץ לפתחם הן בהליך הראשון והן בניהול ההליך השני, אותו בחרו לנהל, כמעט עד תום.

127. לעניין זה הפנה אותנו ב"כ של המאירי לטבלת דחיות שערך, אשר ממנה עולה, כי אכן היו תקלות של ממש באופן ניהול ההליכים בבית המשפט קמא, כאשר לא כל התקלות רובצות לפתחם של המערערים.

יוער, כי דווקא השלב הראשון התנהל באופן מהיר (יחסית), דהיינו, כתב האישום הוגש ב- 25.2.07 וגזר הדין הראשון ניתן ביום 5.6.08, דהיינו, בסך הכל שנה וארבעה חודשים!

גם את חלופ הזמן שלאחר מכן, בגדרו הוגשו הערעורים הן של המדינה על קולת העונש והן של המערערים על אי מתן האפשרות להם לחזור בהם מהודייתם, איני סבור שיש לזקוף לחובת המערערים. מה גם שהליך ערעור זה, ארך בסך הכל כשישה חודשים (המאירי הגיש ערעור ביום 25.6.08 וביום 30.12.08 כבר ניתן פסק הדין בערעור!).

עיקר התמשכות ההליך נעוץ דווקא "בגלגול" השני של התיק, זאת שעה שעיקר בקשות הדחיה באו מצידם של עורכי הדין של שני המערערים. תחילה עוה"ד אלכביר, שמונה כמייצג חדש, ביקש בקשת דחייה ארוכה, ולאחר מכן ובמספר רב של פעמים ביקש עוה"ד פלדמן בקשות דחייה, עקב מחויבותו לתיק אחר.

איני רוצה למנות כרוכל את כל הדחיות הרבות שהיו בדרך ניהול התיק בבית המשפט קמא, ודי אם אפנה לכך שהגם שההודעה על הסדר טיעון הייתה כבר ב- 11.2.15 (!) הרי שגזר הדין ניתן רק ביום 20.1.16, דהיינו כמעט שנה לאחר מכן!

עוד אוסיף, כי איני סבור שיש לזקוף רק לחובת המערערים את דרך ניהול המשפט ולטעמי קביעת בית המשפט קמא בעניין זה, שעה שלא לקח שיקול זה כלל בחשבון לטובת המערערים, אינה נקייה מספקות, וזאת בלשון זהירה!

128. עיניו דין של כ- 15 שנה, אינו עניין של מה בכך וגם אם אפחית את תקופת החקירות עד שנפתח התיק, עדיין מדובר בשנים רבות בהן מצויים המערערים בעיניו דין של ממש, ולטעמי היה מקום להתחשבות מה, בשיקול זה בעת מתן גזר הדין ודומני ששיקול זה לא נלקח דיו בשקלול כולל של כל שיקולי הענישה.

129. בטרם סיום אבקש להידרש לעניין נוסף אותו העלו ב"כ המערערים והוא גובה הקנסות. לעניין זה צודק ביטון בטענתו, כי בהתאם לסעיף 40'ח' לחוק העונשין, בעת קביעת מתחם העונש ההולם הכולל קנס, חובה על בית המשפט קמא, גם להתחשב במצבו הכלכלי של הנאשם.

בנדון שבפנינו, בית המשפט קמא, כלל לא פירט מהו המתחם ההולם בעיניו של עונש הקנס, ולא התחשב כלל במצבו הכלכלי של ביטון.

משכך, ולעניין רכיב זה בעונשו של ביטון אמליץ לחברי להפחית את שיעור הקנס שהושת עליו ולהעמידו על 75,00 ₪.

לא נעלם מעיני, כי גם ב"כ המאירי טען לעניין הקנס, אולם בשפה רפה וללא כל נימוק המצדיק התערבות בגובה הקנס שהוטל על המאירי.

130. באשר לעונש המאסר אשר הושת על המאירי, כאמור, איני סבור שמדובר בעונש חמור, אשר דרך כלל יצדיק התערבותה של ערכאת הערעור. אולם בגין חלוק הזמן הניכר, סבורני כי יש להקל עם המאירי במידת מה, ולהעמיד את עונשו על שישה חודשי מאסר, מאחורי סורג ובריח, חלף העונש של שמונת חודשי מאסר שהושת עליו, וכך אמליץ לחברי לעשות.

באשר לקנס, הרי שעה שהמאירי לא נימק מהי הסיבה בגינה יש להפחית בגובה הקנס, לא מצאתי לנכון להמליץ על הפחתת גובה הקנס שהושת עליו.

באשר לרכיב המאסר שהושת על ביטון ואשר ירוצה בעבודות שרות, דומני, כי מדובר בעונש קל שאינו מצדיק הפחתה נוספת, גם לא בגלל חלף הזמן, בוודאי שעה שסברתי שיש להקל, הקלה של ממש, ברכיב הקנס שהושת עליו.

אשר קולה, שופט

כב' השופטת י. שטרית: מסכימה.

י' שטרית, שופטת

כב' השופט ס. דבור: מסכים.

ס' דבור, שופט

הוחלט אפוא פה אחד, כאמור בחוות דעתו של אב"ד, כב' השופט קולה, לקבל את הערעור באופן חלקי, כך שהרשעתו של עודד המאירי תוותר על כנה וגזר הדין יעמוד על שישה חודשי מאסר מאחורי סורג ובריח. מותר גזר הדין יוותר על כנו.

באשר לתשלום הקנס כפי שנקבע על ידי בית המשפט קמא הרי שזה ישולם באותם תנאים כפי שנקבעו בבית המשפט קמא, כאשר התשלום הראשון יהיה ב- 1.8.16 ובכל 1 לחודש שלאחריו. אי תשלום אחד השיעורים במועדו יעמיד את כל הקנס לפירעון מיד.

באשר למאיר ביטון, הקנס אשר הושת עליו יופחת ויעמוד על סך של 75,000 ₪ או 60 ימי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם ב- 10 תשלומים שווים ורצופים, שהראשון שבהם יהיה ב- 1.8.16 ובכל 1 לחודש שלאחריו. אי תשלום אחד השיעורים במועדו יעמיד את כל הקנס לפירעון מיד.

מותר גזר הדין בעניינו של ביטון, יוותר על כנו.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן והודע היום כ"ט סיוון תשע"ו, 05/07/2016 במעמד הנוכחים.

א' קולה, שופט [אב"ד] י' שיטריט, שופטת ס' דבור, שופט

החלטה

עונשו של המערער נגזר ל - 6 חודשי מאסר שירוצו במאסר מאחורי סורג ובריח בפועל כמפורט באריכות בפסק הדין. בפסק הדין דובר במי שהחקירות בעניינו התחילו לפני כ- 15 שנה.

נימוקיו של ב"כ המערער לעניין עיכוב ביצוע גזר הדין מקובלים עלינו ואנו סבורים שבנסיבות העניין לא יגרם כל נזק אם

עמוד 35

יעוכב עונש המאסר ב- 60 יום.

המערער עודד המאירי יתייצב למאסרו בבית מעצר קישון ביום 6.9.16 עד השעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המערער לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שב"ס, טלפונים: 08-9787377, 08-9787336.

כל תנאי השחרור ימשיכו לחול בתקופת העיכוב וכך גם כל הערובות שהופקדו.

באשר למערער מר מאיר ביטון, זה יתייצב לריצוי עונשו בדרך של עבודות שרות ביום 1.11.16 עד השעה 08:00 בפני הממונה על ביצוען של עבודות השרות במתחם משטרת טבריה. את עבודות השרות יבצע מר ביטון בהתאם להחלטה קודמת של הממונה.

המזכירות תעביר עותק מהחלטה זו לממונה על עבודות השרות.

ניתנה והודעה היום כ"ט סיוון תשע"ו, 05/07/2016 במעמד הנוכחים.

ס' דבור, שופט

י' שיטריט, שופטת

א' קולה, שופט [אב"ד]

הוקלד על ידי סיגל בן יהודה